

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/X

Külföldi hírek

budapest, 1981. június 09.

kül.

k e d d

sk0001 4 230 mtik1001

várható

1981. június 9. kedd /mti/

varsó : összeül a lemp kb xi. teljes ülése

moszkva: sadli algériai elnök tárgyalásai moszkvában

moszkva: hivatalos látogatásra a szovjetunióba érkezik egon bahr nyugatnémet szociáldemokrata politikus

bécs: nicolae ceausescu román köztársasági elnök ausztriába látogat

washington : portillo mexikói elnök tárgyalásai reagan-nel

bonn: szuzuki zenko japán miniszterelnök nyugat-európai körútjának első állomására, az nszk-ba érkezik

london: khaled szaudi király hivatalos látogatásra nagy-britanniába érkezik

tokió: kurt waldheim japáni látogatása

K.

AV
81
[Signature]

kül

- 2 -

1981.06.09.

islamabad: naraszimha rao indiai külügyminiszter tárgyalásai
párizs: ghazal egyiptomi hadügyi és hadiipari miniszter
egyhetes franciaországi tárgyalásokra érkezik

ur kd

06.50 090681 0832

-.-

sk0002 4 230 mtik1002

egyesült államok - angola

Luanda, 1981. június 9. /pt/ - az egyesült államok
angola-ellenes politikáját elemezve a jornal de angola című lap
rámutat: roelof botha dél-afrikai külügyminiszter washingtonban
ígéretet kapott arra, hogy az egyesült államok fokozottan támogatja
pretoriát mind katonai, mind politikai téren. a reagan-kormány
emellett ki akarja csikarni, hogy a törvényhozás törölje el azokat a
megkötéseket, amelyek akadályozzák az angolai lázadóknak szánt
fegyverszállításokat.

az amerikai kormány elővette a tartalékból régi angolai
szövetségesét is, a köztudottan a cia szolgálatában álló holden
robertót, a szeparatista törzsi vezető, miután régebben
kiutasították zaire-ből, beutazási engedélyt kapott franciaországba,
s itt a francia titkosszolgálat „vendégszeretetét”, élvezte. holden
roberto azonban nemrég ajánlatot kapott az egyesült államok párizsi
nagykövetségétől, hogy térjen vissza angolába és vegye fel ismét a
harcot.

egyes jelzések szerint a reagan-kormány nyomást gyakorol
zaire-re, hogy az angolai kormány reagálásától függetlenül újra
fogadja be holden roberto szeparatista erőit, amelyek annak idején
ott ütötték fel táborukat - írja a jornal de angola.

ta pk ha

07.04 090681 1232

R.

45

-.-

sk0003 4 230 mtik1003

afrikai egységszervezet

nairobi, salisbury, 1981. június 9. /taszsz/ - az afrikai egységszervezet küszöbön álló csúcsertekezletén a dél-afrikai köztársaság faji elkülönítési rendszere elleni harcra kell összpontosítani, s küzdeni kell azért, hogy az indiai-óceán térsége a béke övezetévé váljék - nyilatkozta a sunday nation című lapnak robert ouko kenyai külügyminiszter.

az afrikai országok állam- és kormányfőinek 18. értekezlete június 24-én, a kenyai fővárosban kezdődik. a külügyminiszter elmondta, hogy fontos határozatok várnak a résztvevőkre namibia függetlensége, a csádi belső rendezés és az „afrika szarvának,, nevezett térség viszállyainak ügyében. gazdasági vonalon a „lagosi akcióterv,, rendelkezéseinek életbe léptetése a fő vitatéma. ezt a fejlesztési tervet az afrikai egységszervezet tavalyi, első gazdasági csúcstalálkozóján fogadták el.

robert ouko kijelentette: a namibiai nép önrendelkezési jogát az ENSZ által kidolgozott „menetrendben,, foglaltaknak megfelelően kell érvényesíteni. a világ közvéleményének is feladata, hogy rászorítsák a dél-afrikai köztársaságot namibia teljes függetlenségének megadására, s hogy a délnyugat-afrikai népi szervezet vezette felszabadító mozgalom minél nagyobb támogatást élvezzen.

az ENSZ namibia-tervét nevezte az egyetlen elfogadható megoldásnak egy zimbabwei nagygyűlésen sam nujoma, a délnyugat-afrikai népi szervezet elnöke is.

a nagygyűlésen nujoma kijelentette: az imperialista hatalmak a biztonsági tanácsban vétőjogukat használva meg akarják akadályozni a demokratikus namibiai változásokat. országunk népe azonban nem tűri, hogy más hatalmak dolgozzák ki a mi alkotmányunkat - mondta, utalva öt nyugati országnak az egyesült államok irányításával kidolgozott közös tervére, amely az ország szuverenitását korlátozó alkotmány előzetes elfogadásához kötné a függetlenség megadását.

ta pk ha

07.08

090681 1906

R.

81
AV
[Signature]

sk0004 4 230 mtik1004

szuzuki /1.rész/

flesch istván, az mti tudósítója jelenti:

tokio, 1981. június 9. /mti/ - szuzuki zenko japán kormányfő kedd délelőtt elutazott kététes nyugat-európai körutjára, amelynek során „ismerkedési eszmecserét”, folytat nemzetközi politikai és gazdasági problémákról az nszk, olaszország, belgium, nagy-britannia, hollandia, franciaország vezetőivel, valamint az európai gazdasági közösség bizottságának képviselőivel. a miniszterelnök, akinek tavaly júliusban történt beiktatása óta - az asean, a délkelet-ázsiai országok szövetsége tagállamaiban, majd észak-amerikában tett látogatása után - ez lesz harmadik külföldi utazása, mostani tárgyalásával szeretné „megrendíthetetlené és kiegyensúlyozottá”, formálni az amerikai-japán-nyugat-európai háromoldalu kapcsolatokat. e trilaterális rendszerben ugyanis a szigetország és nyugat-európa politikai-gazdasági érintkezése japán sajnálatára nem oly szoros, mint a nyugat-európai-amerikai, illetve a japán-amerikai viszony.

szuzuki előre jelezte, hogy a tárgyalások központi napirendi pontját, az egk-országokba irányuló japán export, mindeneelőtt az autókivitel brüsszeltől követelt visszafogásának égető kérdését illetően csak az óhajok meghallgatására korlátozza szerepét. így is súlyos szemrehányásokra készülhet fel amiatt, hogy az egk-val szemben fennálló japán kereskedelmi aktívum 1981 végére várhatóan eléri a 10 milliárd dollárt. brüsszelben főként attól tartanak, hogy japán - miután washingtonban „autókiviteli önmérsékletet”, vállalt - most nyugat-európára zúdítja a tengerentúlon eladhatatlan személygépkocsijait. /folyt./

fn/zsa kd

07.10 090681 1639

-.-

sk0005 4 230 mtik1005

szuzuki /2.rész/

a tokiói vendég azonban általános politikai témákról hajlandó lesz több szót ejteni. a közös stratégiai érdekvédelem tárgyában például - mint egy külügyi szóvivő közölte - „az eddiginél árnyaltabban és világosabban fogalmazza meg, : japán „a nemzetközi diplomácia és a gazdasági együttműködés eszközeivel, fokozottabban

Ri
 8. /10

hozzájárul a nyugati rendszer biztonságának szavatolásához. ám szuzukit jelenleg az is foglalkoztatja, hogy házigazdáival sikerül-e egyeztetni nézeteit a kelet-nyugati viszony alakulásának, a békés egymás mellett élésnek és az enyhülésnek a távlataira vonatkozóan. mértékadó tokiói hírmagyarázók emlékeztetnek: a nyugati stratégiai rendszeren belül japán szeretne jobban igazodni nyugat-európához, mert ily módon „ellensúlyozhatná a reagan-féle szembenállási politika erőltetését, és előbbre vihetné az enyhülési folyamatot,„ japánban, csakugy, mint nyugat-európában napirenden van a szovjetunióval való gazdasági együttműködés fejlesztésének témaköre.

— a japán miniszterelnököt e vonatkozások áttekintésére belpolitikai megfontolás is készíti: az amerikai-japán katonai szövetség elmélyítése, valamint az amerikai atomfegyverek titkos japáni bevitelének gyanuja körül kirobbant éles hazai vitában tekintélye megcsappant, és most szerinte jó alkalom kínálkozik, hogy az enyhülést érintő kérdések nyugat-európai megtárgyalásával kedvezőbb színben tűnjön fel a japán közvélemény előtt.

fn/zsa kd

07.13 090681 1466

- 2 -

sk0006 4 270 mtik1006

minszki genetikai intézet

moszkva, 1981. június 9. /mti/ - a napokban a belorusz fővárosban felavatták a szovjetunió legújabb tudományos kutatóintézetét: a szovjet tudományos akadémia orvosgenetikai intézetének minszki központját - jelenti a szovjetszkaja belorusszija.

minszkben 1967 óta működik orvosgenetikai laboratórium, s munkatársai jelentős eredményeket értek el: háromszáznál több tudományos munkát publikáltak, közülük 41-et a külföldi szaksajtóban, s a kutatók közül öten doktori, 14-en pedig kandidátusi tudományos fokozatot értek el. legfontosabb kutatási eredményeik közé tartozik a születési rendellenességek osztályozása, amelyet az egészségügyi világszervezet egész európára érvényes rendszerezésnek ismert el, s öt korábban ismeretlen örökletes megbetegedés felfedezése.

R

45
 8.
 [Signature]

a laboratórium alapján most olyan intézményt hoztak létre, amely összefogja a köztársaságban folyó genetikai kutatásokat. az orvosgenetikai központ egyelőre ideiglenes helyen működik, de hamarosan korszerűen felszerelt, új épületet kap a köztársasági anya- és csecsemővédő központon belül.

it/zsa kd

07.15 090681 1122

-.-

sk0007 4 230 mtik1007

kinai munkanélküliség

éliás béla, az mti tudósítója jelenti:

peking, 1981. június 9. /mti/ - a kínai központi munkaügyi hivatal becslése szerint a jelenlegi gazdasági kiigazítás időszakában, azaz 1981 és 1985 között mintegy 30 millió „munkára váró”, azaz munkanélküli városi lakos számára kell munkát biztosítani kínában, ez - mutat rá a hivatal - kolosszális szám, amely megfelel egy közepes méretű ország teljes lakosságának. a feladat megoldását megnehezíti, hogy a gazdasági kiigazítás éveiben növeli a munkanélküliek számát az is, hogy a tervek szerint számos, nem gazdaságosan termelő ipari üzemt zárnak be. gondoskodni kell tehát az ennek következtében munkanélkülivé válók elhelyezéséről is. mi több, csupán ebben az évben nem kevesebb, mint 10 millió ember vár elhelyezésre a kínai városokban, s ezen belül négy millió olyan fiatal, aki immár két éve vár munkalehetőségre. csupán a kínai fővárosban 200 000 olyan, zömében középiskolát végzett fiatal van, aki nem tudott elhelyezkedni az utóbbi két évben.

a munkaügyi hivatal rámutat, hogy figyelembe véve a gazdasági kiigazítást és a gazdaságfejlesztés ütemének lényeges lelassulását, 1981 és 1985 között számolni kell azzal, hogy évente három-négy millió munkaképes korba lépő fiatal részére nem tudnak majd azonnal munkát biztosítani. megoldásra vár a hadseregből folyamatosan leszerelő fiatalok elhelyezése is. erre nézve nincs adat, de megfigyelők szerint a gazdasági kiigazítás éveiben leszerelők száma több százezerre rug majd. végül megnehezíti az évről évre növekvő munkanélküliek elhelyezését az a tény, hogy a kínai ipari üzemekben általában lényegesen nagyobb a munkáslétszám a szükségénél.

R. 45
S.

a kínai kormány illetékesei szerint a folyamatosan növekvő munkanélküliség megszüntetése, vagy legalábbis csökkentése érdekében meg kell reformálni és decentralizálni kell a munkaügyi szervek tevékenységét, nők esetében élni kell a csökkentett munkaidő, vagy munkahét lehetőségével és a munkát keresők zömét a szövetkezeti szektorba, illetve a szolgáltatások területére kell irányítani.

éb/so kd

07.19 090681 2100

-3-

sk0008 4 230 mtik1008

rövid hírek

szaud-arábia - egyesült államok

washington, 1981. június 9. /reuter/ - mohammad al szaleh al-hamad, szaud-arábiai vezérkari főnök kedden megkezdte nyolcnaposra tervezett látogatását az egyesült államokban. a tervek szerint tárgyalni fog david jones tábornokkal, a vezérkari főnökök egyesített bizottságának elnökével, és találkozik caspar weinberger hadügyminiszterrel is. az előzetes jelentések szerint megbeszélésein a szaudi hadsereg modernizálásához szükséges amerikai fegyverszállításokról lesz szó.

szimpózium

nicosia, 1981. június 9. /upi/ - nicosiában hétfőn befejezte munkáját az a nemzetközi szimpózium, amelyen a mediterrán térség 14 államából husz szocialista és kommunista párt képviselője vett részt. a tanácskozás végén elfogadott határozat elítélte az egyesült államok fegyverkezési politikáját, amely veszélyezteti az el nem kötelezett országok függetlenségét és szuverenitását.

török letartóztatások

ankara, 1981. június 9. /afp/ - a török biztonsági erők hétfőn letartóztatták az „idealisták ifju szövetsége”, nevű szélsőséges szervezet 15 tagját. a vád szerint a csoport tagjai 1978 és 1980 között 41 személyt gyilkoltak meg. a letartóztatottak között van osman donmez, a szervezet vezetője is.

Handwritten signatures and initials at the bottom left of the page.

balti konferencia

stockholm, 1981. június 9. /taszsz/ - stockholmban hétfőn befejeződött a balti népek kulturális kérdéseivel foglalkozó hatodik nemzetközi konferencia, a husz országból érkezett szakemberek a balti népek történelmi és kulturális fejlődésének számos kérdéséről folytattak eszmecsereket.

vasuti szerencsétlenség

uj-delhi, 1981. június 9. /reuter/ap/afp/ - az észak-indiai bihar államban szombaton történt vasuti szerencsétlenség halálos áldozatainak száma elérheti a 3 ezret - közölte a pti indiai hírugynökség, mint arról beszámoltunk, szombaton bihar államban leszakadt egy hid és az éppen rajta keresztülhaladó, tulzsufolt szerelvény hét kocsija a folyóba zuhant. ellenzéki politikusok nem tartják kizártnak, hogy nem vihar okozta a balesetet. az indiai vasutügyi miniszter lemondását követelik, mivel szerintük a kormányt is felelősség terheli a súlyos balesetért.

kr pn

07.26 090681 2190

-?-

sk0009 4 230 mtik1009

mexikó - usa háttér /1.rész/

marton lászló, az mti tudósítója jelenti:

havanna, 1981. június 9. /mti/ - az utóbbi hónapokban mexikóban felerősödött washington-ellenes érzelmek háttérével tárgyal José López Portillo mexikói és Ronald Reagan amerikai elnök a két ország kapcsolatairól és időszerű nemzetközi, főleg közép-amerikai kérdésekről. mexikói és havannai politikai körökben ezzel összefüggésben emlékeztetnek rá, hogy mexikóvárosban nem értenek egyet a salvadori rémuralmi rendszert támogató washingtoni politikával, miként azzal sem, hogy az észak-amerikai kormányzat az utóbbi időben - a salvadori hazafiakkal vállalt szolidaritásra hivatkozva - fokozza fenyegetéseit nicaragua és kuba ellen. a latin america című folyóirat López Portillo elnök utjának előestéjén idézi a mexikói elnöknek Daniel Ortega nicaraguai vezető előtt nemrég hangoztatott szavait: „hamisítások és kódosítások segítségével, a demokrácia nevében hadjáratot bontakoztattak ki nicaragua ellen... az elnök hozzáfűzte, hogy mexikó magáénak tekinti nicaragua ügyét és elutasítja a kis ország ellen irányuló fenyegetéseket.

F

10

- portillo és reagan tavaly januári, főleg protokolláris jellegű találkozója óta feszültebbeké váltak a két ország kapcsolatai. az egyesült államokba csalogatott és ott gyakorlatilag rabszolgákként kezelt mexikói mezőgazdasági munkások kérdésén kívül számos más körülmény növelte a bizalmatlanságot reagan kormányzata ellen. a mexikóiakat erősen felháborította, hogy washington új vámtarifákat vetett ki az északi szomszédországba szállított mexikói árukra és washington csökkentette a vámmentes árufeltelegek számát. a financial times című brit üzleti lap szerint mexikóvárosban fontolóra vették, hogy válaszként európába és japánba irányítják az eddig észak-amerikába szállított áruk egy részét. /folyt./

ml/jp kd

07:38 090681 1845

-?-

sk0010 4 230 mtik1010

mexikó - usa háttér /2.rész/

jorge de la vega dominguez kereskedelmi miniszter elmondotta, hogy a két ország közötti kereskedelembe tavaly a megnövekedett olajszállítások ellenére mexikó számára 2,6 milliárd dollár deficit mutatkozott. felpanaszolta, hogy washington nem veszi figyelembe déli szomszédjának fejlődő jellegét és felszólította, hogy vessen véget „az egyeduralmi befolyási törekvéseknek, a gazdasági nyomásnak, „ bonyolítja a kapcsolatokat a felségvizek határainak kijelölésével összefüggő vita is. 1968-ban ugyan már szerződést kötöttek a határoknak a mexikói-öbölben való kijelöléséről, de azt a szenátus azóta sem ratifikálta, sőt befolyásos körök újabb az egész szerződés újratárgyalását követelik. mexikói oldalon, a felségvizek határai mellett újabbban ugyanis további olaj- és földgázlelőhelyeket találtak.

- josé andrés de oteyza iparfejlesztési miniszter portillo elnök elutazása előtt kijelentette: „a határokat kijelölték, s erről szerződés jött létre. aki ezeket a határokat megsérti, kalóz és ennek megfelelő bánásmódra számíthat, „

ml/jp kd

07:39 090681 1098

R. 9. 10

-?-

sk0011 4 230 mtik1011

sadli moszkvában

moszkva, 1981. június 9. /mti/ - bendzsedid sadli, az algériai demokratikus és népi köztársaság elnöke, a nemzeti felszabadítási front pártjának főtitkára, aki küldöttség élén hétfőn késő délután érkezett hivatalos, baráti látogatásra moszkvába, kedden megkezdte tárgyalásait a szovjet vezetőkkel. a megbeszélések középpontjában a nemzetközi helyzet időszerű kérdései állnak, különös tekintettel a földközi-tenger térsége, a közel-kelet problémáira. várhatóan szó lesz az el nem kötelezettek mozgalmáról, amelyben algéria fontos szerepet tölt be. megvitatják a kétoldali kapcsolatok kérdéseit, valamint a nemzetközi gazdaság problémáit, ezen belül a fejlődő államok számára nagy fontosságú új nemzetközi gazdasági rend kialakításának tervlátait.

sadli elnök megérkezéséről kedden vezető helyen számolnak be a szovjet lapok, amelyek közül több külön is méltatta a szovjet-algériai kapcsolatok fejlődését, algéria következetesen haladó politikai állásfoglalásának, az arab népek és a fejlődő országok mozgalmainak továbbfejlesztésében kifejtett magatartásának jelentőségét.

ki/so kd

07.41 090681 1124

-2-

sk0012 4 230 mtik1012

libanon - négyes bizottság

beirut, 1981. június 9. /upi/ap/reuter/ - az arab liga által életre hívott békéltető bizottság, amelynek tagjai a szaudi, a szíriai és a kuvaiti külügyminiszter, valamint az arab liga főtitkára, beirutit tanácskozásait befejezve, hétfőn damaszkuszba utazott.

mint bejelentették, június 23-án rijadban, július 4-én pedig ismét beirutban folytatják tanácskozásait a libanonban szemben álló felek megbékítése érdekében. most befejeződött kétnapos ülésükön tárgyaltak a libanoni kormány és a bal-, valamint jobboldali fegyveres csoportok képviselőivel. a megbeszélésekről kiadott közlemény hangoztatja ugyan, hogy valamennyi fél tűzszüneti kötelezettséget vállalt, ám még az este kiújultak a harcok zaha körzetében. a fővárosban és az ország többi részén - egyelőre - nyugodt a helyzet.

P IP

a konferenciához közel álló források szerint az átfogó béke megteremtésének feltételét szíria abban jelölte meg, hogy a jobboldali falangisták szakítsanak meg minden kapcsolatot Izraellel. megfigyelők rámutatnak, hogy az Irak ellen elkövetett izraeli légitámadás várhatólag növeli az arab erők Izraellel szemben mutatott határozottságát a libanoni konfliktusban, ezért nem sok sikert jósolnak annak az amerikai tervnek, hogy Habib ujrakezdje „ingadiplomáciáját”, a térségben.

kj fg

07.44 090681 1328

-.-

sk0013 4 230 mtik1013

reagan-portillo

washington, 1981. június 9. /mti-ap/afp/taszsz/ - hétfőn este a camp david-i elnöki rezidencián megkezdődtek a tárgyalások José López Portillo mexikói és házigazdája, Ronald Reagan amerikai elnök között.

már a mexikói elnök fogadásán elhangzott első nyilvános kijelentésekből kiderült: a tárgyalások aligha enyhítik a két fél közötti alapvető nézeteltéréseket. Reagan elnök igyekezett biztosítani Portillót az amerikaiak „barátságáról”, a két ország közötti „közös megbecsüléséről és az együttműködés folytatásáról”, valamint arról, hogy a jövőben a „mindkét államot érintő határozatokat alapos konzultációk előzik majd meg,,.

válaszában Portillo hangsúlyozta, hogy Mexikó nemcsak az Egyesült Államok déli szomszédja, de a fejlődő világ képviselője is, s így a két ország között jelentős „strukturális különbségek”, vannak. a mexikói elnök figyelmeztette amerikai partnerét, hogy a vitás kérdések megvitatásánál a fennhéjázó, parancsoló hangnem „veszélyes következményekkel”, járhat.

hivatalos források szerint a két államfő tárgyalásainak középpontjában a salvadori kérdés, valamint a közép-amerikai országoknak szánt amerikai segélyek programja állt. mint ismeretes, Mexikó nem helyesli a Reagan-kormányzat salvadori politikáját, és valószínűleg nem ért egyet a segélyakció feltételeivel sem. a még előkészületi állapotban levő program részleteit Kanada, az Egyesült Államok és Mexikó vezetői egy későbbi időpontban tisztázzák. a mexikói elnök felajánlotta a közvetítő szerepét az érintett országok és az USA között.

Ri

g. 26
/handwritten signature/

portillo és reagan kedden reggel tér vissza washingtonba, ahol a nap folyamán újabb tárgyalásokat folytatnak. a mexikói elnök kedden délután utazik vissza mexikóvárosba.

sm fg

07.52 090681 1771

-.-

sk0014 4 230 mtik1014

izrael-irak 1

tel aviv, amman, washington, 1981. június 9. /dpa/afp/reuter/ - az irakban, bagdadtól délre épülő atomreaktort a vasárnapi izraeli légitámadás lerombolta - ezt erősítették meg hétfőn amerikai hírszerző forrásból. ugyanezen forrás szerint a támadást nem kilenc - mint eredetileg jelentették -, hanem tizenöt, amerikai gyártmányú f-15-ös és f-16-os vadászbombázó hajtotta végre. az oda-vissza több mint 2000 kilométeres útvonalon a repülőgépeket a levegőben kellett üzemanyaggal újratölteni, az amerikai forrás szerint.

mint jelentettük, az agressziót végrehajtó izraeli gépek a sinai-félszigeten lévő, s rövidesen egyiptom fennhatósága alá kerülő ecion légitámaszpontból keltek utra. jordániai megbízható források szerint a repülőgépek ezután az akabai-öböl felett repültek át, majd szaud-arábia északi részén át érték el irak légterét. a upi amerikai hírügynökség úgy értesült amerikai kormányforrásokból, hogy az izraeli pilóták szaud-arábia felett átrepülve a jordániai légierőkhöz tartozóknak adták ki magukat. megfigyelők szerint ez az értesítés árnyékot vet arra az amerikai állításra, hogy az egyesült államok szaud-arábiában működő, nagy hatékonyságú awacs felderítő repülőgépei valóban „kizárólag az olajmezők védelmét,” szolgálják-e.

mint jelentettük, az izraeli hivatalos szervek, élükön menahem begin miniszterelnökkel hivatalosan elismerték, és „védelmi jellegűnek,” minősítették az iraki atomközpont elleni agressziót. kedden ennél tovább is mentek, az agresszió „igazolására,” széles körű kampány kezdődött. az izraeli hírszolgálat állítása szerint irak „3000 kilométeres hatótávolságú ballisztikus rakétát fejlesztett ki,” az izraeli hírszolgálat ezt összefüggésbe hozta a nukleáris központ építésével. ugyancsak most hozták nyilvánosságra izraelben azt a levelet, amelyet az ország ensz-képviselője május 27-én juttatott el a világszervezet főtitkárának. eszerint izrael

R
9. 25

azáltal is ,,fenyegetve érzi magát,, , hogy pakisztánban 1980 óta állítólag annyi plutóniumot állítanak elő, amennyi elegendő lesz egy kísérleti atombomba felrobbantásához ez év nyarán.

sg fg

08.11 090681 2137

-.-

sk0015 4 230 mtik1015

cheysson - colombo

simó endre, az mti tudósítója jelenti:

Róma, 1981. június 9. /mti/ - franciaország nagyon szoros viszonyra törekszik olaszországgal az élet minden területén. a párizs és bonn közti ,,meghitt,, viszony nem kizárólagos, és párizs más kormányokkal, köztük az olaszsal is együtt kíván működni nyugat-európa politikai egységének megteremtéséért - közölte claude cheysson francia külügyminiszter az olasz diplomácia vezetőjével folytatott hétfői tárgyalásának befejeztével.

első római hivatalos látogatásán cheysson egyetértett colomboval abban, hogy az amerikai pénzügyi politika káros következményekkel jár a nyugat-európai országok gazdaságára nézve. cheysson kijelentette: washingtoni tárgyalásain biztosította az amerikai vezetőket arról, hogy párizs megbízható szövetségese az egyesült államoknak, egyúttal arra is kérte őket, értsék meg, pénzügyi politikájuk súlyos következményeket von maga után. politikainak minősítette a kérdést, hiszen az amerikai gazdasági intézkedés fokozódó munkanélküliséget, inflációt vált ki franciaországban és a többi nyugat-európai államban.

az olasz és a francia külügyminiszter megbeszélésén érintették a lengyelországi helyzet alakulását is.

végül kitértek az izraeli légierő irak ellen elkövetett agressziójára is. mindkét fél aggodalmának adott hangot a támadás miatt, az olasz külügyminisztérium hivatalos közleményben tudatta, hogy róma ,,mélysegesen aggódik,, az ottani fejlemények miatt.

se/zsa fg

08.14 090681 1504

R.

g. 45

-.-

sk0016 4 230 mtik1016

banglades

dacca, 1981. június 9. /reuter/ - abduz szattar, banglades ügyvezető elnöke kedden rádióbeszédben szólította fel az ország lakosságát: tegyék félre a fegyvereket, egyesítsék erőiket, és hajtsák végre a május 30-i puccskísérlet során meggyilkolt ziaur rahman programját. szattar rámutatott: banglades csak akkor léphet tovább a meggyilkolt elnök által kijelölt úton, ha az országban béke és nyugalom uralkodik.

az elnökválasztást fél éven belül megtartják. a 75 éves szattar kijelentette: egészségi állapotára való tekintettel nem kíván indulni a választásokon.

sm fg

08.16 090681 0606

-.-

sk0017 4 230 mtik1017

szovjet jegyzék - ensz

new york, 1981. június 9. /taszsz/ - a szovjetunió állandó ensz-képviselése szóbeli jegyzékben hívta fel a figyelmet arra, hogy a szovjet misszió munkatársait állandóan veszély fenyegeti, és folytatódna a képviselőt elleni terrorcselekmények elkövetésére tett kísérletek.

a jegyzéket az egyesült államok állandó ensz-missziójának címezték és az ensz-diplomaták biztonságával és a vendéglátó országgal való kapcsolatokkal foglalkozó bizottság hivatalos dokumentumaként adták közre. a dokumentum közli, hogy május 17-én a szovjet ensz-képviselő lakótömbjének területén, két méterre az ott várakozó iskolabusztól, gyújtószerkezetet találtak. csupán véletlen folytán sikerült elkerülni az emberáldozatokat és az anyagi kárt. a jegyzék emlékeztet arra, hogy már néhány nappal korábban, május 13-án, három gyújtószerkezetet fedeztek fel a képviselőt nyaralójának közelében.

R. 9.10

a szovjetunió ensz-képvisellete az amerikai hatóságoktól olyan sürgős és hatékony intézkedéseket követel, amelyek véget vetnek a szovjet embereket veszélyeztető terrorcselekményeknek és megteremtik a képviselő munkájához szükséges normális feltételeket - hangsúlyozza a jegyzék.

hg pn

08.23 090681 1213

-.-

sk0018 4 230 mtik1018

francia-spanyol

madrid, párizs, 1981. június 9. /mti-ap/afp/ - feszültséget okozott hétfőn madrid és az új szocialista párti párizsi kormányzat között az eta baszk terrorista szervezet egyik tagjának kiadatási ügye. madridban a spanyol külügyminiszter magához kérte a francia nagykövetet és másfél órát tárgyalt vele, miután franciaország megtagadta tomas linaza eta-tag kiadatását.

spanyolországban tomas linazát hat csendőrnek két évvel ezelőtt történt meggyilkolásával vádolják. egy párizsi bíróság elrendelte kiadatását madridnak, ám mitterrand szocialista párti kormánya most megtagadta a bírósági döntés végrehajtását.

mint az afp jelenti, pierre mauroy francia kormányfő madridértására adta: a spanyolország által kiadni követelt baszk nacionalistákat párizs nem adja át a madridi hatóságoknak. vasárnap mauroy nem tagadta, hogy a baszk nacionalisták „hátországa”, franciaország: „kétségtelen, hogy a baszk terroristák francia területről kiindulva tevékenykednek. a francia kormány ezért energikus intézkedéseket tesz /ennek megakadályozására/, „de - tette hozzá - egy dolog harcolni francia földön az ilyen tevékenység ellen, s más dolog a kiadatási ügy, „.

spanyolország is azzal vádolja franciaországot, hogy támaszpontul szolgál a baszk terroristáknak. a vita és annak oka nem újkeletű, de claude cheysson új francia külügyminiszternek először kell vele foglalkoznia közelgő madridi látogatása során.

fg kd

08.47 090681 1465

R.

9. $\frac{50}{}$

-.-

sk0019 4 230 mtik1019

trud-, ,szolidaritás,,

moszkva, 1981. június 9. /taszsz/ - a „szolidaritás,, szakszervezeti szövetség küldöttségének japánban tett látogatásával és a delegáció néhány tagjának ott elhangzott kijelentéseivel kapcsolatban a trud - a szovjet szakszervezetek lapja - keddi számában egyebek között megállapítja: a „szolidaritás,, vezetői egyre több, a szakszervezetek hatáskörébe nem tartozó, ellenben közvetlen politikai tevékenységgel összefüggő funkciót vállaltak magukra, erre utal például az a japánban elhangzott kijelentés, hogy a lengyelországi szociális problémák megoldására egy „másik társadalmi szervezet,, kívánnak létrehozni. a trud rámutat: a „szolidaritás,, e fajta törekvései előidéznek a lengyelországi helyzet további kiélezését, akadályává válnak a szocializmus építésének.

a szovjet lap a „szolidaritás,, bizonyos külföldi kapcsolataira utalva a továbbiakban leszögezi: mindenki előtt világos, hogy a jelenlegi nehézségek leküzdéséhez egyedül az egész ország lakosságának akaratát kifejező lengyel kormánynak van törvényes joga segítséget kérnie.

a „szolidaritásnak,, a sztrájkokkal kapcsolatos állásfoglalásáról a szovjet szakszervezetek lapja megállapítja: a jelenlegi lengyel helyzetben az újabb sztrájkok veszélye nagymértékben akadályozza az ország előtt álló bonyolult problémák megoldását. éppen ezért, a sztrájk lehetőségével való fenyegetés a lengyel dolgozók millióinak érdekei ellen irányul - hangoztatja kommentárjában a trud.

kr pn kd

08.52 090681 1502

-.-

sk0020 4 230 mtik1020

izrael-irak 2. /1.rész/

bagdad, párizs, 1981. június 9. /afp/ap/mti/ - a bagdad melletti „tammuz,, nukleáris kutatóközpont ellen vasárnap intézett bombatámadásnak halálos áldozata van: egy francia mérnök. miután a francia miniszterelnök hétfőn élesen elítélte, hogy az izraeli támadás „lényegében lerombolta,, a kutatóközpontot, izrael párizsi nagykövétét behívták a francia külügyminisztériumba, és átadták

Ri

9. 20
[Handwritten signature]

reki a kormány tiltakozó jegyzékét. a francia kormány magyarázatot követel az izraeli kormánytól.

a francia külügyminisztériumban ugyanakkor azt is közölték, hogy „megfelelő, azonnali intézkedéseket tettek a francia műszaki személyzet azon tagjainak hazaszállítására, akiknek jelenléte nem nélkülözhetetlen a /nukleáris kutatóközpont/ biztonságának fenntartásához,„.

françois mitterrand, amikor még ellenzékben volt, élesen bírálta a francia-iraki atomipari együttműködést. elnöki beiktatása után azonban egyik első dolga volt közölni, hogy „franciaország tartja magát korábbi nemzetközi kötelezettségeihez,„.

közben a világ minden részén tiltakoznak az izraeli ortámadás ellen. a brit kormány nyilatkozata szerint a támadás „a nemzetközi jog súlyos semmibe vételét,„ jelenti. az olasz külügyminisztériumban - olaszország szintén részt vesz az iraki atomprogramban - „aggodalomuknak,„ adtak hangot. hasonló nyilatkozatot fogadott el a kanadai parlament is. a japán külügyminiszter „mélységes sajnálkozását,„ fejezte ki, kurt waldheim ensz-főtítkár pedig megbélyegezte az izraeli agressziót.

az arab világból husszein jordániai király és khaddam szíriai külügyminiszter, a tunéziai államfő és a mauritániai külügyminiszter elítélő és irakot támogató nyilatkozatáról érkezett hír. kuvait és szaud-arábia külügyminisztere az egész arab nép ellen intézett támadásnak minősítette az izraeli akciót. a kuvaiti külügyminiszter emellett elítélte „mindekit, aki együttműködik izraellel,„. a wafa palesztin hírügynökség közleménye szerint a palesztin ellenállás parancsnoksága úgy véli, hogy „a legkorszerűbb amerikai műszaki segítséggel végrehajtott izraeli támadás nemcsak irak ellen elkövetett agresszió volt, hanem fenyegeti az egész arab világot, az arab-öböltől az atlanti-óceánig,„. /folyt./

sg/fn fg

08.57 090681 2258

Ri 10. 20

sk0021 4 230 mtik1021

izrael-irak 2. /2.rész/

ami az egyesült államokat illeti: dean fischer, a külügyminisztérium szóvivője - mint jelentettük - elítélte az izraeli támadást. az amerikai külügyminisztérium azonban egyszersmind igazolta is az izraeli akciót azzal, hogy közleményében kifejtette: „az iraki atomprogram a jövőben az atomfegyverek továbbterjedésének veszélyét idézi fel,,. sőt, az egyesült államok szinte felelősséget is vállalt az izraeli tettért: a kormányzat egy magát megnevezni nem óhajtó tisztségviselője azt mondta a upi tudósítójának, hogy - jóllehet az izraeli kormány nem értesítette előre washingtont a készülő támadásról - az akció „nem jelenti azt, hogy a közel-keleti amerikai hirszerzés ebben az esetben kudarcot vallott volna,,.

az amerikai kongresszus számára rövidesen jelentés készül arról, hogy vajon izrael megsértette-e az egyesült államokkal kötött megállapodásokat, amikor amerikai gyártmányu harci gépekkel támadta az iraki létesítményeket. a korábban - például 1978. tavaszán - libanon ellen végrehajtott izraeli támadások után elrendelt ilyen amerikai vizsgálatok nem eredményezték az izraelnek szánt fegyverszállítmányok csökkentését.

sg fg

08.59 090681 1191

-.-

sk0022 4 230 mtik1022

izrael-irak - iraki válasz

bagdad, 1981. június 9. /afp/ - irak az ENSZ biztonsági tanácsának sürgős összehívását kérte az ellene végrehajtott izraeli támadás miatt. erről az iraki külügyminisztérium hivatalos közleménye számolt be. hétfőn az iraki kormány tagjai fogadták a biztonsági tanács négy állandó tagjának bagdadi nagykövetét, valamint az egyesült államok érdekképviselőjét.

kifejtették előttük, hogy irak mindig betartotta az általa is aláírt atomsorompó-egyezmény rendelkezéseit, miközben izrael nem hajlandó aláírni ezt a nemzetközi egyezményt.

Ri

10.10

Irak kérte az arab Liga rendkívüli ülésének összehívását is. Sedli Klíbi, az arab Liga főtitkára bejelentette, hogy a testület külügyminiszteri szinten három napon belül összeül, hogy kivizsgálja az izraeli támadás ügyét.

sg fg

09.02 090681 0819

-.-

sk0023 4 230 mtik1023

kanadai kp

Ottava, 1981. június 9. /taszsz/ - Torontóban befejezte munkáját a kanadai kommunista párt központi bizottságának teljes ülése. A résztvevők meghallgatták William Kashtan főtitkár beszámolóját, megvitatták az ország belpolitikai és gazdasági helyzetének kérdéseit, a dolgozók monopóliumellenes harcának elősegítésében a pártra váró feladatokat. Jelentős helyet foglaltak el a plénum munkájában a nemzetközi helyzet problémái, mivel - mutatott rá William Kashtan - az amerikai imperialista körök és a NATO agresszivitásának felerősödése nukleáris háborúval fenyegeti a világot. A főtitkár követelte, hogy határozottan lépjenek fel az agresszív erők megfékezéséért, a népek biztonságának védelméért és a nukleáris katasztrófa meggátolásáért.

William Kashtan hangsúlyozta, hogy az SZKP XXVI. kongresszusán előterjesztett békekezdeményezések célja: az újabb háború elkerülése és a béke védelme. Ezért nagy nemzetközi jelentőségük van és megfelelnek az egész emberiség érdekeinek, egyuttal eloszlatják a „szovjet fenyegetésről”, hangoztatott hamis nyugati állításokat.

hg pn

09.05 090681 1107

R

10, *DP*

[Handwritten signature]

-.-

sk0024 4 270 mtik1024

szaljut-6 - feoktyisztov

moszkva, 1981. június 9. /mti/ - napjainkban az űrkutatás további fejlődéséhez hosszú ideig használható „űrbázisokra”, van szükség, amelyeknek folyamatos ellátását biztosítani lehet, s így lehetővé válik a fedélzetükön dolgozó szakemberek váltása, a hosszan tartó súlytalanság hatásainak vizsgálata, s a legkülönbébb kutatások és kísérletek végrehajtása. a szaljut-6 mindezekhez megfelelő feltételeket biztosított, s működésének eddigi több mint három/és nyolc hónapja jelentős eredményekkel gazdagította az űrtudományt - írja a pravda keddi számában megjelent elemzésében konsztantyin feoktyisztov űrhajós, a műszaki tudományok doktora.

↳ éve

a személyzet váltása és az utánpótlás biztosítása érdekében a szaljut-6-ot két összekapcsoló berendezéssel látták el, s ezekhez 34 alkalommal kapcsoltak/szojuz-t és progressz típusu űrhajókat. az űrállomás tervezői lehetővé tették, hogy a későbbiekben újabb berendezéseket helyezzenek el a szaljuton, s ez, valamint a folyamatos karbantartás eddig több mint kétszeresére növelte az állomás tervezett élettartamát. ez idő alatt a szakemberek nagy mennyiségű tapasztalatot szereztek az űreszközök egymáshoz való közelítésében és hermetikus összekapcsolásában, a hajtóműveknek a föld körüli pályán történő feltöltésében, az űrállomáson elvégezhető munkákban. a szaljut-6 28 űrhajósa csaknem 150-féle kutatást és kísérletet hajtott végre - nagy részüket több alkalommal megismételték -, köztük 60 asztrofizikai megfigyelést, mintegy 200 technológiai, csaknem 900 orvosi és biológiai kísérletet, több száz órán keresztül kutatták szabad szemmel a földfelszínt és több mint 13 000 felvételt készítettek különböző területekről. két űrhajós első ízben tartózkodott fél évig a földön kívül, s ezt ugyancsak a szaljut-6-on kidolgozott, a megfelelő erőnlét fenntartását lehetővé tevő megelőző gyakorlatok tették lehetővé. ↳sojuz,

--- a szaljut-6 működése tehát minden szempontból kielégítette tervezőit és a tudományos kutatások előkészítésével foglalkozó szakembereket. a segítségével szerzett tapasztalatok alapján a következőkben tovább kell fejleszteni a föld körüli pályán alkalmazható kutatási módszereket, műszereket és berendezéseket, tovább kell javítani az űrhajósok élet- és munkakörülményeit, s növelni kell az űreszközök használhatóságának időtartamát - írja végezetül konsztantyin feoktyisztov.

it/so pn

09.18

090681 2395

Ri

10, 20

-2-

sk0025 4 230 mtik1025

iraki atomreaktor - izrael

hilu ama, az mti tudósítója jelenti:

Kairó, 1981. június 9. /mti/ - begin miniszterelnök hétfőn este rádióbeszédben jelentette be, hogy kormánya vasárnap, röviddel az iraki atomreaktor ellen végrehajtott támadás után, tájékoztatta az egyesült államok tel aviv-i nagykövetét az akcióról, s felkérte a diplomatát: az eseményt ismertető levelet juttassa el reagan amerikai elnökhöz.

a miniszterelnök, aki az ország népéhez intézett beszédében „védelmi célú”, akciónak tüntette fel a támadást, feltárta azt is, hogy az akció tervét a kormány hónapokkal ezelőtt jóváhagyta, de különböző akadályok miatt többször is elhalasztotta a végrehajtást. begin közlése szerint szadat egyiptomi elnök, akivel az irak ellen végrehajtott támadás előtt három nappal, sarm el seikhben találkozott, nem tudott az akció tervéről. simon peresz ellenzéki vezetőt a kabinet csak a bagdadi atomreaktor lerombolásának szándékáról tudatta, de a pontos akciótervet vele sem ismertették.

mose arensz, a parlament külügyi és hadügyi bizottságának elnöke az akció nyilvánoságra hozatala után bejelentette, hogy a parlamenti testület, amelyet szintén kihagytak a tájékoztatásból, kedden napirendjére tűzi a témát. a kormányközlemény megjelenése után a televízió esti műsorában több politikus fejtette ki véleményét a példátlan akcióról.

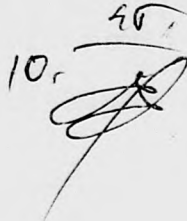
dan porat, begin külkapcsolatokban illetékes tanácsadója az amerikai külügyminisztérium szóvivőjének elmarasztaló ítéletét elháritva kijelentette: „izrael nem légitámadás céljaira kap repülőgépeket az egyesült államoktól”, „abba eban, a munkapárti árnyékkormány külügyminisztere ugyan nem kifogásolta a légitámadás tényét, de úgy vélekedett, hogy az időzítéssel várni kellett volna a választásokig. így - szerinte - olyan kormány adhatott volna jelet az akcióra, amely a döntés következményeit is magára vállalta volna. meir vilner, az izraeli kommunista párt vezetőjének a leghatározottabban elítélte az iraki atomközpont bombázását és követelte azt is, hogy izrael csatlakozzék a nemzetközi atomsorompó szerződéshez.

hf/zsa fg [megállapította, hogy begin kormánya választási megfontolásokból döntött az akció mellett.

09.57

090681 2111

Ri

10.

sk0026 4 230 mtik1026

iráni - belpolitika

teherán, 1981. június 9. /mti-reuter/upi/afp/ - tüntetések és ellentüntetések színhelye volt hétfőn teherán, ahol a jelek szerint baniszadr köztársasági elnök nyílt küzdelemre szánta el magát az iszlám vezetők és az ugynevezett technokraták között folyó hatalmi harcban. a teheráni bazár - a keleti bazárok legnagyobbika - hétfőn bezárt, jelölve annak, hogy a kereskedők rokonszenvét baniszadr elnök élvezzi. muzulmán szélsőségesek viszont hétfőn este „halál baniszadr elnökre!”, kiáltásokkal vonultak végig a főváros utcáin és darabokra tépték az iszlám köztársaság elnökének arcképeit. nyugati hírügynökségek szórványos lövöldözésről adtak hírt a főváros különböző negyedeiből és egyhelyütt a „forradalmi gárdisták”, könnygázzal oszlatták szét a tüntetőket.

khomeini ajatollah egyik kijelentésében úgy reagált baniszadr elnök „diktaturát”, emlegető megjegyzésére - amellyel az elnök az ő lapjának betiltására utalt -, hogy „mindenkinél tudnia kell, ha veszélyben érzem az iszlám köztársaságot és az iszlámot, nem nyugszom, nem tanácsokat osztogatok, hanem levágom az illető kezét,,.

a perzsa szólás az embereknek a hatalomból való eltávolítására is vonatkozik.

a vallási vezetők és maga khomeini is a jelek szerint azonban a nyugalom helyreállítására törekednek. b. h. z. ad. nabavi kormányzóvívő egy sajtóértekezleten kijelentette: szerinte „még mindig van idő a baniszadr elnök és a kormány közötti feszült viszonyok rendezésére,,.

khomeini ajatollah ugyancsak a „joghoz és a koránhoz történő visszatérésre,, szólította fel a lakosságot. kijelentette: „többségeket szeretem és azt akarom, hogy a törvény szerint cselekedjete,,.

mint jelentettük, baniszadr elnök a „diktatura,, jelzővel illette az iráni ügyésznek azt a döntését, amely hat ujság - egybek között az elnök lapjának számító ujság - betiltására vonatkozott. khomeini ajatollah viszont hétfőn félreérthetetlenül közölte: „mindazokkal, akik felsorakoznak az ügyéssel szemben, úgy bánok el, ahogy a volt sahhal elbántam,,.

az afp francia hírügynökség közben arról adott hírt, hogy hétfőn khomeini hívei elfoglalták a baniszadr elnök híveinek helyt adó irodát és foglyul ejtették az elnök néhány hívét. az iroda az „elnökkel való népi együttműködés hivatala,, címet viseli.

fg kd

10.04 090681 2329

Ei

er

sk0027 4 230 mtik1029

szovjet-algériai tárgyalások

moszkva, 1981. június 9. /mti/ -- kedden délelőtt a kremlben megkezdődtek a szovjet-algériai tárgyalások. a tárgyaló küldöttségeket szovjet részről leonyid brezsnyev, az szkp kb főtitkára, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének elnöke, algériai részről bendzsedid sadli, az algériai demokratikus / köztársaság elnöke, a nemzeti felszabadítási front pártjának főtitkára vezeti, aki hétfőn érkezett hivatalos baráti látogatásra a szovjet fővárosba. / és népi

bendzsedid sadli kedden délelőtt koszorút helyezett el a vörös téren, a lenin-mauzóleumnál. ugyancsak megkoszorúzta az algériai elnök az ismeretlen katona sírját a kreml falánál.

it pn

10.40 090681 0698

-.-

sk0028 4 230 mtik1030

salvador

san salvador, san josé, 1981. június 9. /upi/afp/prensa latina/ - a salvadori junta megerősítette a chinchontepec tüzhányó körzetében a hazafiak ellen harcoló egységeit - jelentették hétfőn katonai források.

a hazafiak a san salvadortól több mint 50 kilométerre levő kialudt vulkán barlangjaiban sáncolták el magukat. a harcok kezdete óta a sűrű őserdőben rejtőzve számos támadást sikerült visszaverniük. a vulkán lejtőit már hatodik napja tartja tűz alatt a junta tüzérsege és légiereje. a hétvégi erősítésekkel együtt a junta már mintegy 3000 katonát vetett be a hazafias erők ellen.

a „tisztogató,, akciónak nevezett hadműveletnek victro guerrero, a farabundo marti nemzeti felszabadítási front főparancsnokságának szóvivője szerint hármas célja van. katonai téren a hazafiak állásainak felszámolása, politikai téren a lakosság forradalmi megszervezésének megakadályozása és - az amerikaiak vietnamban alkalmazott módszere szerinti - „pacifikálás,, , gazdasági téren pedig a termés és az élelmiszerkészletek megsemmisítése, nehezítve ezzel a hazafiak és az őket támogató lakosság életbenmaradását.

F.

12.10
A

a junta sikeresnek mondja az akciót, amelynek befejezése egy katonai szóvivő szerint egy hét múlva várható. ugyanakkor a farabundo marti nemzeti felszabadítási front szerint a junta csapatainak tisztogató hadművelete kudarcba fulladt és a hazafiak nagyarányú veszteségeket okoztak a reguláris erőknek. a prensa latina hírügynökség jelentette, hogy a hazafias erők több rajtaütést hajtottak végre metapánban, a san salvador közelében levő ilopangoi repülőtéren és zacatecolucában.

újabb áldozatai vannak a lakosság elleni szélsőjobboldali terrornak. hétfőn öt megcsonkított és megfojtott ember holttestére bukkantak a tisztogató akciók színhelyétől, san vincentétől mintegy 16 kilométerre, egy hid közelében. a salvadori fővárostól 130 kilométerre levő san miguelben pedig hat, tarkon lőtt fiatal holttestét fedezték fel. ugyancsak hétfőn tizenkét holttestre bukkantak a fővárosban és környékén. a nemzetközi vöröskereszt ezzel összefüggésben felszólította a katonai juntát, kimélje meg a polgári lakosságot, a betegeket, a nőket, gyermekeket és mindazokat, akik nem vesznek részt harci tevékenységben.

pf pn

11.02 090681 2265

-.-

sk0029 4 230 mtik1032

nemzetközi atomenergia ügynökség

bécs, 1981. június 9. /taszsz/ - az atomenergia békés célú felhasználásával kapcsolatos kérdésekkel foglalkozik a nemzetközi atomenergia ügynökség kormányzó tanácsának kedden bécsben megnyílt ülészsaka.

az ülészsak résztvevői megkülönböztetett figyelmet szentelnek az atomfegyverek továbbterjedésének megakadályozására kidolgozott rendszer megszilárdításának. megvitatják a nemzetközi atomenergia ügynökség beszámolóját arról, milyen tevékenységet fejtett ki a szervezet az atomsorompó szerződéssel kapcsolatos nemzetközi garanciák megvalósításában.

mint a beszámoló hangsúlyozza: 1980 végéig az ügynökség ellenőrzést gyakorolt az atomfegyverrel nem rendelkező államokban található - és az ügynökség által ismert - nukleáris berendezések mintegy 98 százaléka felett. ez azt bizonyítja - mutat rá a dokumentum -, hogy a szervezet a korábbiakhoz hasonlóan a múlt évben sem találkozott olyan esettel, amikor nukleáris anyagokat

Fi

10.10
A

atómfegyver gyártására vagy egyéb katonai célra használták volna fel.

a dokumentum ugyanakkor komoly aggodalmát fejezi ki aziránt, hogy néhány országban, mindennek előtt a dél-afrikai köztársaságban, izraelben és pakisztánban az energiaügynökség felügyelete alá nem tartozó atómfegyver előállítására képes nukleáris berendezések találhatók.

te pn

11.30 090681 1342

-.-

sk0030 4 230 mtik1033

szovjet-amerikai gabona tárgyalások

London, 1981. június 9. /mti-afp/ - hétfőn a szovjetunió londoni állandó kereskedelmi képviselőjén szovjet-amerikai tárgyalások kezdődtek a két ország közötti újabb, öt évre szóló gabonaszállítási egyezmény megkötésének lehetőségéről.

a két ország közötti gabonaegyezmény tavaly októberben lejárt. megújítására a carter-kormányzat által a szovjetunió ellen elrendelt gabonaszállítási tilalom miatt nem került sor. reagan elnök áprilisban oldotta fel a szovjetunió ellen hatástalannak bizonyult, viszont az amerikai farmerek érdekeit jelentősen károsító tilalmat.

az egyesült államok idén szeptemberig 6 millió tonna gabonát szeretne eladni a szovjetunióknak, az elkövetkezendő öt év során pedig évente 12-12 millió tonnát.

sm fg ng

12.12 090681 0801

R

-.-

sk0031 4 230 mtik1034

izraeli agresszió - brit visszhang

László Balázs, az mti tudósítója jelenti:

London, 1981. június 9. /mti/ - a brit külügyminisztérium a nemzetközi jog súlyos megsértéseként ítélte el az iraki atomreaktor izraeli bombázását, rámutatva, hogy „komoly következményekkel járhat,, a brit kormánynak „első kézből,, is lesz módja hallani az arab reagálást, mert khaled szaud-arábiai király háromnapos hivatalos látogatásra londonba érkezik.

a brit sajtó, rádió és televízió vezető helyen ismertette a hírt és annak nemzetközi visszhangját. a bbc-ben megszólaltatott szakértők elmondták, hogy izraelnek minden valószínűség szerint van már bevetésre kész atomfegyvere. szerintük irak a most lebombázott atomerőműből legfeljebb három-négy év múlva építhetett volna először robbanószerkezetet. a bombázás így minden bizonnyal begin miniszterelnök jobboldali likud-kormánykoalíciójának választási kampányát szolgálta.

a polgári sajtó mégis általában elfogadja az izraeli kormány magyarázatát, bár rámutat arra, hogy izrael ezzel nem oldotta meg hosszú lejáratra biztonsága problémáit. a the times szerint „a drasztikus cselekmény mögött rejlő izraeli félelmek érthetők. izrael úgy érzi, hogy bekerítik esküdt ellenségei,,. a lap szerint fennáll a gyanú, hogy az izraeli támadás a választások előtt inkább az izraeli közvéleményre akar hatást gyakorolni.

a liberális the guardian vezércikkében giscard d'estaing volt francia elnököt hibáztatja azért, hogy hozzásegítette irakot az atomerőműhöz. „izrael kétség kívül megszegte a nemzetközi jog féltucat pontját, de akkor is hivatkozhat arra, hogy önvédelme készítette e megelőző csapásra. ez pedig nem üres érvelés.,,

a konzervatív the daily telegraph megállapítja: „izrael mérhetetlenül növelte a közel-keleti zűrzavart... és egészében véve arra kell következtetnünk, hogy begin hibát követett el. mindenekelőtt legfőbb védelmezőjét, amerikát hozta szorult helyzetbe.,,

vezércikkében a kommunista morning star így ír: „az irak elleni izraeli támadás újból aláhuzza, hogy a közel-keleti válságot nemzetközileg szavatolt módon kell rendezni... egyetlen nemzet sem veheti saját kezébe a törvényt.,,

lb jp zsa fg ng

12.22 090681 2213

Nm

sk0032 4 230 mtik1035

ceause scu bécsben

bécs, 1981. június 9. /mti/ - dr. rudolf kirchschla:ger szövetségi elnök meghívására kedden négynapos hivatalos állami látogatásra bécsbe érkezett nicolae ceausecu, a román szocialista köztársaság államtanácsának elnöke és kísérete. a román államfőt és feleségét kirchschla:ger osztrák szövetségi elnök és felesége, valamint dr. willibald pahr külügyminiszter fogadta a schwechati repülőtéren.

sz/zsa bs

12.24 090681 0444

-.-

sk0033 4 230 mtik1036

francia — spanyol

madrid, 1981. június 9. /mti/ - váratlanul kiéleződött a spanyol-francia viszony pierre mauroy francia miniszterelnök hétfői lille-i kijelentései nyomán, amelyekből az derül ki, hogy a francia kormány nem fog hozzájárulni tomas linaza eta-terrorista spanyolországnak való kiadatásához. a hat rendőr meggyilkolásával és több más terrorakció végrehajtásával vádolt baszk nacionalista kiadatásához előzetesen a párizsi bíróság hozzájárult.

a francia miniszterelnök kijelentései nyomán josé pedro pérez-llorca spanyol külügyminiszter hétfőn este magához kérte a madridi francia nagykövetet.

spanyolországban a párizsi bíróság kedvező ítélete után azt várták, hogy az új francia kormány szakít az előző kormányok gyakorlatával, és hozzájárul a terrorista kiadatásához. remélték továbbá, hogy ilyen értelmű döntést hoz magával claude cheysson külügyminiszter szombaton esedékes madridi látogatásakor. egyes hírmagyarozók felvetik annak a lehetőségét is, hogy mauroy miniszterelnök kijelentése nyomán spanyol részről időszerűtlennek nyilvánítják a francia külügyminiszter tervezett látogatását.

leh/dj bs

12.26 090681 1150

Nw

-.-

sk0034 4 230 mtik1037

franciaország—izrael /1. rész/

baracs dénes, az mti tudósítója jelenti:

párizs, 1981. június 9. /mti/ - claude cheysson francia külügyminiszter kedd reggelre bekérte izrael franciaországi nagykövét a külügyminisztériumba, hogy magyarázatot kérjen tőle a francia segítséggel épült iraki atomerőmű ellen intézett izraeli bombatámadással kapcsolatban, amely egy francia szakértő halálát okozta. a félórás megbeszélés után meir rosenne izraeli nagykövet nem volt hajlandó nyilatkozni a várakozó újságíróknak. a megbeszélésen jelen volt a quai d'orsay észak-afrikai és közel-keleti igazgatója, aki néhány nappal ezelőtt mitterrand elnök üzenetével bagdadban és ammanban járt.

irak franciaországi nagykövete, nuri ismail al-vaisz hétfőn este a francia televízióban kijelentette, hogy a francia szakértők képesek a tamuzi központ újjáépítésére. a nagykövet emlékeztetett arra, hogy a francia felelősök a közelmúltban kijelentették: betartanak minden megállapodást, amelyet az előző kormány írt alá, beleértve a nukleáris együttműködést. a francia külügyminisztérium hétfőn későn este kiadott közleménye szerint a tamuzi atomközpont két reaktora közül egyet romboltak le a bombák. a kormány megtette a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy a létesítmények biztonságának fenntartásához nem okvetlenül szükséges szakértőket hazatelepíthessék franciaországba.

a keddi francia lapok közül a l'humanité azt hangsúlyozza, hogy az irak elleni izraeli akcióra nincs magyarázat, nemzetközi jog szerint az ilyen cselekedetek igazolhatatlanok. a támadás fokozza a feszültséget a közel-keleten és nyomatékosan aláhuzza, hogy a camp david-i megállapodások nem vetettek véget a konfliktusnak. a béke a világ e részében nem különtárgyalásokat követel meg az amerikai imperializmus égisze alatt, hanem globális megoldást, amely annak visszautasítására alapozódik, hogy fegyverek erejével hódítsanak meg területeket, amely tiszteletben tartja minden nép nemzeti jogait, beleértve a palesztinai népet is, biztosítja minden közel-keleti állam biztonságát és szuverenitását, beleértve izraelét is. /folyt./

bd/hi bs

12.31 090681 2130

Nim

sk0035 4 230 mtik1038

franciaország—izrael /2. rész/

a le figaro azt fejtegeti, hogy az izraeli légiő
bebizonyította stratégiai fölényét, ugyanakkor szadat igen
kényelmetlen helyzetbe került az arab világban, ahol izraellel való
összejátszással vádolják. belpolitikai téren az akció biztosíthatja
a parlamenti többséget begin számára a küszöbön álló választásokon.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

a libération felteszi a kérdést: minthogy a franciaország és
irak közötti szerződés változatlanul hatályban van, nem egy esetleges
új francia urániumszállítmánnyal függött-e össze az izraeli támadás.
a lap ezen kívül a közel-keleti feszültség fokozódásával és az
izraeli választások közeledtével „magyarázza,, az izraeli
támadást.

bd/hi bs

12.34 090681 0798

-.-

sk0036 4 230 mtik1039

nato-belépés - skp

madrid, 1981. június 9. /mti/ - megismételte az országnak a
nato-ba tervezett belépésével szembeni határozott ellenzését hétfőn
a spanyol kommunista párt kb végrehajtó bizottságának állandó
bizottsága. a késő este kiadott közlemény szerint az állandó
bizottság úgy véli, hogy most már nem elég csak nyilatkozni erről,
hanem tájékoztatni kell a közvéleményt: milyen következményekkel
járna a jelenlegi spanyolországi és nemzetközi körülmények között
egy ilyen lépés. több tartományban végzett vizsgálatok alapján az
állandó bizottság megállapította: az ország széles rétegeiben az a
vélemény alakult ki, hogy ezt a kérdést el kell halasztani, vagy
eldöntését népszavazásra kell bízni. az skp vezető szerve
megvizsgálta, hogy a pártszervezetek milyen formában segíthetnék elő
a tömegek felvilágosítását és mozgósítását a nato-ba való belépés
kérdésében.

leh/zsa bs

12.38 090681 0903

Nww

sk0037 4 300 mtik1040

shagari belgrádban

belgrád, 1981. június 9. /mti/ - a jugoszláv államelnökség a nagycsillag érdemrendet adományozta alhaji shehu shagari nigériai köztársasági elnöknek. a kitüntetést szergej kraigher, az államelnökség elnöke nyújtotta át a nigériai államfőnek, aki hétfő óta hivatalos baráti látogatáson jugoszláviában tartózkodik.

shagari elnök a nigériai szövetségi köztársaság parancsnoki érdemrendjével tüntette ki szergej kraighert.

alhaji shehu shagari vendéglátójával, az államelnökség elnökével a kétoldali kapcsolatok fejlesztéséről és időszerű nemzetközi kérdésekről folytatott tárgyalások után kedden délelőtt veszelin gyuranoviccsal, a szövetségi kormány elnökével és a gazdasági élet vezetőivel a jugoszláv-nigériai gazdasági együttműködés további bővítésének konkrét lehetőségeit vitatta meg. ezután felkereste a belgrádi képviselőtestületet, amely a magasrangú vendéget a jugoszláv főváros arany emléklakettjével tüntette ki.

a nigériai államfő kedden délután belgrádból vidéki körútra, szlovéniába indult.

már/dj pl ng

12.45 090681 1076

-.-

sk0038 4 230 mtik1041

szigoruan a szerkesztőségek tájékoztatására!

izrael-irak - bonn

bonn, 1981. június 9. /dpa/ - izrael bonni nagykövetsége kedden az alábbi magyarázatot fűzte az iraki osirak-atomlétesítmény elleni izraeli támadáshoz:

1. az iraki osirak-atommáglyában izrael elleni bevetésre szánt atomfegyverek gyártását irányozták elő. minden kétséget kizáróan megállapítást nyert, hogy irak - különböző módokon - több hirosima-típusu bomba előállítására alkalmas maganyag, atommáglya, technológia és felkészültség birtokába jutott.

Nuv

2. izrael nem nyugodhatott bele annak lehetőségébe, hogy atomfegyvereket tudjon egy olyan felelőtlen, kiszámíthatatlan és ellenséges kormány kezében, mint amilyen az iraki. az iraki rezsim kegyetlen és gátlástalan módszereiről ismert. izrael kiengesztelhetetlen ellensége, és a camp david-i megállapodások ellen küzdő elutasítás frontja egyik vezetője. nem habozott volna, hogy bevesse ezeket a bombákat izrael ellen.

3. izrael kormányának kötelessége, hogy megóvja országa polgárainak életét a megsemmisítés valós veszélyével szemben. nem maradhatott tétlen, és nem várhatott az atomfegyverek tényleges előállításáig. nem volt más választása, mint a megsemmisítés.

4. a világ nem akadályozta meg sem a magas szintű technológia, sem a legkorszerűbb fegyverek és atompotenciál iraknak történő átadását, sőt, éppen ellenkezőleg, bizonyos nyugati országok ebben a folyamatban cinikus módon segítséget nyújtottak.

5. az utóbbi években izrael sikertelenül kísérelte meg, hogy politikai síkon tárgyaljon, és a nemzetközi közösség mozgósításával támogatást nyerjen ahhoz, hogy véget vessenek az iraki kalandnak.

6. a közvetlenül fenyegető veszély miatt nem maradt más lehetőség, mint hogy bombázzuk ezeket a létesítményeket. ha még hónapokat vártak volna, akkor üzembe helyezték volna az atommáglyát, és az ellene intézett támadás pusztító hatást, radioaktív fertőzést idézett volna elő az iraki lakosság körében. ez a megfontolás volt a döntő az akció időpontjának kiválasztásában.

kj fg ng

13.03 090681 2119

-.-

sk0039 4 230 mtik1042

két rövid hír

magyar-jugoszláv

belgrád, 1981. június 9. /mti/ - rátkai ferenc művelődési miniszterhelyettes vezetésével magyar küldöttség érkezett belgrádba a magyar-jugoszláv kormányközi kulturális vegyesbizottság ülészakára. a kedden kezdődött ülészakon áttekintik az 1980-1982. évi kulturális, oktatási és tudományos együttműködés munkaterve végrehajtásának eddigi eredményeit, és megbeszélést folytatnak a soronlevő feladatokról. a két tárgyaló csoportot a vegyesbizottság

Nm

társelnökei, rátkai ferenc és bodzsidar manics, a szerb végrehajtó tanács kulturális és oktatásügyi titkára vezeti.

robbanások nyugat-berlinben

nyugat-berlin, 1981. június 9. /dpa/ - a nyugat-berlini kreuzberg kerület két vendéglőjében kedden hajnalban robbanás történt, ennek nyomán tűz ütött ki, és mindkét vendéglő teljesen kiégett. a feltehetőleg merénylet okozta robbanásoknak öt sebesültje van. a két vendéglátó helynek egyébként egy és ugyanaz a tulajdonosa.

már-kj fm ng

13.50 090681 0993

-.-

sk0040 4 230 mtik1043

magyar-szovjet tudományos tanácskozás

moszkva, 1981. június 9. /mti/ - a magyar külügyi intézet és a szovjet tudományos akadémia mellett működő világgazdasági és nemzetközi kapcsolatok intézete közötti együttműködés keretében kedden moszkvában magyar-szovjet tudományos konferencia kezdődött. a tanácskozás fő témája az enyhülés, az európai biztonság és az együttműködés fejlesztésének néhány időszerű kérdése. a magyar küldöttséget gyovai gyula, a magyar külügyi intézet igazgatója vezeti. szovjet részről a tanácskozást vladlen martinov, a világgazdasági és nemzetközi kapcsolatok intézetének igazgató helyettese nyitotta meg.

hasonló szimpóziumot a két intézet munkatársai három évvel ezelőtt rendeztek budapesten. a mostani, kétnapos tanácskozáson megvitatják egyebek között a gazdasági együttműködés globális terveit, azok összefüggéseit az enyhüléssel; a nemzetközi feszültség éleződésének hatását Európában a különböző társadalmi rendszerű országok együttműködésére; az európai szocialista és kapitalista országok gazdasági kapcsolatainak új jelenségeit; a katonai enyhülés távlatait. szerepel a napirenden a két világrendszer közötti kapcsolatok fejlődésének perspektívája a 80-as évek első felében, és több más, az enyhülést és Európa biztonságát érintő probléma.

sj/im pl

13.54 090681 1314

Nm

-.-

sk0041 4 230 mtik1044

arab bizottság

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

beirut, 1981. június 9. /mti/ - valamennyi fél kötelezettséget vállalt arra, hogy libanon egész területén tiszteletben tartja a tűzszüneti megállapodást - ennyiben foglalható össze az arab négyesbizottság kétnapos munkájának közvetlen eredménye. a hétfőn este kiadott záróközlemény szerint a bizottság tagjai - szaud-arábia, kuvait és sziria külügyminisztere, valamint az arab liga főtitkára - kiterjedt konzultációkat folytattak a libanoni polgárháborús válság rendezésének feltételeiről és módszereiről, és elhatározták, hogy a június 23-i, szaud-arábia i előkészítő tanácskozás után július 4-én a mostani találkozó színhelyén, a libanoni beit ed-dinben adnak számot az arab ligától kapott megbízatás teljesítéséről. időközben további erőfeszítéseket tesznek a mindenki számára elfogadható nemzeti megbékélési formula kidolgozására.

a kétnapos tanácskozást kísérő nyilatkozatokból kiderül, hogy egyelőre semmiféle megállapodás nem jött létre a konfliktus lényegét illetően. a továbblépés feltétele - a libanoni baloldal, sziria és az arab bizottság követeléseinek megfelelően - az, hogy a falangista-liberális jobboldali pártszövetség nyilvánosan szakítson meg minden együttműködést izraellel. e feltétel teljesítése megnyitná az utat hatékony biztonsági intézkedések megtételéhez, a libanoni hadsereg szerepének módosításához.

a külügyminiszterek távollétében szaud-arábia és kuvait beirut nagykövetére hárul a békéltető közvetítés folytatása. az arabközi erőfeszítések sikere esetén - falangista miniszterek részvételével - nemzeti egységkormányt alakítanak a biztonsági problémák megoldása és a politikai kiegyezés megvalósítása végett.

bz/so fm ng

13.59

090681 1751

Nm

sk0042 4 230 mtik1045

khaled király londonban /1. rész/

László balázs, az mti tudósítója jelenti:

London, 1981. június 9. /mti/ - khaled szaud-arábiai király kedden háromnapos hivatalos látogatásra londonba érkezett. a victoria-pályaudvaron ii. erzsébet királynő, és margaret thatcherrel az élén, az egész kabinet fogadta. a király és a királynő a pályaudvarról hintón hajtatott a fellobogózott belvároson át a buckingham-palotába.

a hangsúlyozottan kitüntető, ünnepi fogadtatás nagy-britannia egyik legjelentősebb kereskedelmi partnerének, és főleg egy stratégiai fontosságú térség legnagyobb államának szólt, amellyel london az utóbbi két évben igyekszik egyre szorosabbra fűzni kapcsolatait, és amelyet szeretne egy szovjetellenes közép-keleti tömb vezető államának látni. a király látogatását eredetileg már tavalyra tervezték, de akkor a „hercegnő halála„ című brit televíziós dokumentumfilm annyira felingerelte a szaudi udvart, hogy elhalasztották. lord carrington külügyminiszter bocsánatkérésnek beillő magyarázkodása, majd thatcher asszony áprilisi látogatása óta szent a béke nagy-britannia és az arab-félsziget legnagyobb nyugatbarát állama között. a biztonság kedvéért a brit kormány sietve leparancsolta a televízió hétfő esti műsoráról a „kalózkodó„ című, egyébként gyengécske tévéfilmet, amely sérthette volna szaud-arábia népének nemzeti érzéseit.

khaled király látogatásával azt jelzi, hogy olajban gazdag országa egyre inkább hajlandó kilépni a világpolitika porondjára is. a szaudi uralkodó várhatólag arra buzdítja majd a brit kormányt, hogy a következő félévben brit vezetéssel vigyék tovább a közös piac közel-keleti kezdeményezését, mert az egész közel-keleti problémahalmaz forrása az arab-izraeli feszültség. érvelését megerősítette az irak elleni legújabb izraeli agresszió. a szaudi uralkodó nyilván arra is számít, hogy london áll a legközelebb az amerikai elnökhöz, és közbenjárásával az amerikaiakat is engedékenyebbé lehet tenni a közöspiaci kezdeményezés iránt, amely jobban számol a palesztin nép törvényes jogaival, és hajlani látszik a palesztinai felszabadítási szervezet bevonására is a rendezési folyamatba. /folyt./

Lb/hi fm ng

14.08 090681 2179

Nm

sk0043 4 230 mtik1046

khaled király londonban /2. rész/

a the times hasábjain edward heath, volt konzervatív miniszterelnök arra figyelmezteti mai utódait, politizáljanak hatalmas jelentőségéhez méltóan szaud-arábiával. „a nyugatellenes érzés szelei olyan hevesen fujnak az arab-öbölben, hogy minden olyan politika, amely feltűnően kedvez a nyugatnak, akár egybevág a szaudi érdekekkel, akár nem, potenciálisan teherterheléssé lehet a szaudi királyi család számára. csak akkor csökkenthetjük a vezetőire nehezedő nyomást, ha láthatólag tiszteletben tartjuk a szaud-arábiai felfogást, érzékenységet és igényeket, - írja heath. a volt brit kormányfő három téren tartja fontosnak nagy-britannia és szaud-arábia javuló kapcsolatait: a nemzetközi olajpiac egyensúlya, és ehhez kapcsolódva az arab világ olajdollárjainak a nyugati bankrendszerbe való átáramoltatása szempontjából, másodsorban a szaud-arábiának nyújtandó nyugati katonai segítség, harmadsorban az arab-izraeli viszály szempontjából.

lb/hi fm ng

14.14 090681 0998

-.-

sk0044 4 230 mtik1048

hírek indokinából

thai földi provokációk

hanoi, 1981. június 9. /mti/ - phnom penhben hivatalos közleményben számoltak be a májusban thaiföldi részről kambodzsai nyugati határkörzetei ellen elkövetett fegyveres provokációkról. a korábbi időszakokhoz hasonlóan az incidensek zömét ágyuzások és kambodzsai légterének megsértése tették ki.

x x x

kambodzsai küldöttség hanoiban

hanoi, 1981. június 9. /mti/ - kambodzsai bankküldöttség érkezett hanoiba chan phin, avforradalmi (n.p) párt kb titkára, pénzügyminiszter vezetésével. a szomszédos testvéri ország delegációját a vietnami állami bank azért hívta meg, hogy kidolgozzák a két pénzügyintézet együttműködésének távlatait - húzta alá az erről szóló hanoi hivatalos közlemény.

Nuu

x x x

Laoszi-vietnami együttműködés

hanoi, 1981. június 9. /mti/ - saly vongkhamsao, a laoszi forradalmi néppárt kb titkára, az állami tervbizottság elnöke vientianében fogadta che viet tan i, a vietnami állami tervbizottság elnökhelyettesét. a laoszi vezető méltatta a két ország gyümölcsöző gazdasági, tudományos és kulturális együttműködését, és megköszönte vietnammak a hatékony segítségét.

dp/so pl

14.37 090681 1320

-.-

sk0045 4 230 mtik1049

irak-izrael - taszsz /1. rész/

moszkva, 1981. június 9. /taszsz/ - izrael nyílt agressziót hajtott végre irak, egy szuverén arab állam ellen. a bagdad környéke elleni támadás csak nemzetközi kalózkodásként értékelhető, amely mögött az egyesült államok áll - mutat rá kommentárjában jurij tiszovszkij, a taszsz hirmagyarázója.

az abc amerikai tv-állomás szerint az amerikai elhárítás már jóval az akció végrehajtása előtt tudott arról, hogy izrael a bagdad melletti iraki atomkutató központ és a reaktor megsemmisítésére készül. az abc arra is rámutatott, hogy az amerikai kormányt, már régen aggasztotta az iraki építkezés, és washington nem egyszer franciaország és olaszország tudomására adta: ellenzi a nukleáris kutatóközpont és erőmű építését. követelte: a két ország szüntesse be a munkálatokhoz nyújtott segítségét,,.

az amerikai külügyminisztérium mindenesetre elítélte az izraeli akciót, de ez a nyilatkozat csupán az arab országok részéről várható viharos reagálás elhárítására szolgált - ezt támasztja alá az abc közlése is.

a washingtoni külügyminisztérium szóvivője azt is elmondotta: nem tekinthető kizártnak, hogy izrael megsértette azt az egyezményt, amely szerint az amerikai repülőgépeket és fegyvereket kizárólag védelmi célokra vetheti be. a szóvivő bejelentette, hogy a kérdéssel kapcsolatos anyagokat tanulmányozás céljából át fogják adni a kongresszusnak.

Nuu

felmerül a kérdés: mi van ezen tanulmányozni való? a pentagonhoz közel álló források szerint ugyanis a támadásban résztvett 15 repülőgép közül csupán egyetlen egy volt izraeli gyártmányu, a többi f-16-os és f-15-ös típusu amerikai gép volt.

begin szándéka világos: az egyesült államok katonai-politikai védelme alatt kívárni, amíg elül a nemzetközi felháborodás, hogy azután büntetlenül folytathassa az arab országok elleni akciókat. a számítás helyesnek látszik, ha figyelembe vesszük, hogy egy „amerikai hivatalos személyiség,, máris közölte: „nem várható, hogy washington lépéseket tesz izrael ellen.,,

ismeretes, hogy az iraki kutatóközpont békés célokat szolgált volna. ezt támasztotta alá az is, hogy a nukleáris téren irakkal együttműködő brazilia egyik szakértője hangsúlyozta: az építkezés kezdeti szakaszától fogva a nemzetközi atomenergiaügynökség ellenőrzése alatt állt. /folyt./

hj fm ng

14.47 090681 2340

-.-

sk0046 4 230 mtik1050

irak-izrael - taszsz /2. rész/

vajon hogyan reagált volna washington, ha mondjuk, az iraki légierő hajtott volna végre a begini logika szerinti „védelmi jellegű,, támadást a dimoni izraeli nukleáris központ ellen, ahol izrael saját atomfegyverének kidolgozásán fáradozik?

azért, hogy izrael miként viszonyul a nemzetközi kapcsolatokat szabályozó törvényekhez, elsősorban a fehér házat, annak eddigi lakóit, de nem utolsó sorban a mostani elnököt terheli a felelősség, hiszen washington „törvényesnek,, tekinti az izraeli hadsereg libanonban folytatott tevékenységét is.

persze, nem lehet figyelmen kívül hagyni egyiptom szerepét sem. kairó partnere izraelnek a camp davidben amerikai kezdeményezésre született különalkuban. nem árt emlékeztetni arra sem, hogy az irak elleni támadásra közvetlenül azután került sor, hogy begin miniszterelnök és szadat egyiptomi államfő sarm el seikhben találkozott egymással. és - bár begin minden eszközzel igyekezett „tisztára mosni,, egyiptomi partnerét - a libanoni ugynevezett „rakétaválsággal,, és az abból esetleg kialakuló fegyveres konfliktussal kapcsolatos kairói állásfoglalás arról tanuskodik,

Nm

hogy szadat lényegében bármilyen kalandban hajlandó támogatni
ujszületű barátját, tel-avivot.

ez pedig újabb bizonyítékkal szolgál arra, hogy a camp david-i
hármás az arab népek veszélyes ellensége.

hj fm ng

15.00 090681 1393

-.-

sk0047 4 230 mtik1051

szovjet-algériai tárgyalások - 2 /1. rész/

moszkva, 1981. június 9. /mti/ - időszéri nemzetközi
kérdésekről, többek között a közel-keleten és a földközi-tenger
térképében kialakult helyzetről tárgyalt kedden moszkvában a leonyid
brezsnyev vezette szovjet és a bendzsedid sadli vezette algériai
küldöttség. a megbeszélésen szovjet részről jelen voltak: nyikolaj
tyihonov, a minisztertanács elnöke és andrej gromiko
külgügyminiszter, az szkp kb politikai bizottságának tagjai, valamint
borisz ponomarjov, a politikai bizottság póttagja, az szkp kb
titkára.

a tárgyaló felek megállapították, hogy az egyesült államok
vezette imperialista körök agresszív kalandorpolitikája rendkívül
bonyolulttá teszi a nemzetközi helyzetet, fenyegeti a békét és a
népek biztonságát. ezzel az agresszív militarista irányvonallal a
szovjetunió a béke megszilárdítását és az enyhülés megőrzését
szolgáló politikáját állítja szembe - hangsúlyozta leonyid
brezsnyev. ez a politika, amint azt az szkp xxvi. kongresszusán
előterjesztett új békejavaslatok visszhangja is tanúsítja,
széles körű támogatásra talál a békeszerető erők körében.

a tárgyalásokon szovjet részről megerősítették, hogy a
szovjetunió továbbra is kitartóan törekszik a nemzetközi feszültség
csökkentésére, az enyhülés megővésére és továbbfejlesztésére. e
célok elérése érdekében kész együttműködni mindenkivel, aki a
megbízható és szilárd béke érdekében akar munkálkodni.

bendzsedid sadli kedvezően értékelte az szkp xxvi. kongresszusán
elfogadott külpolitikai programot, a szovjetunióknak a béke és a
nemzetközi biztonság megszilárdítására, a népek felszabadító
harcának támogatására irányuló következetes politikáját.

Nw

szovjet és algériai részről egyaránt megállapították, hogy izraelnek az egyesült államok nyílt expanzionista magatartására és a camp david-i különalkura támaszkodó, egyre agresszívabbá váló politikája újabb fegyveres konfliktus kirobbanásával fenyeget. Meggyőzően bizonyítják ezt izrael libanon elleni provokatív akciói, és az izraeli légiertől irak fővárosa, bagdad ellen intézett banditatámadása. /folyt./

ki-it/dj pl ng

15.12 090681 2124

-.-

sk0048 4 230 mtik1052

szovjet-algériai tárgyalások - 2 /2. rész/

a felek annak a meggyőződésüknek adtak kifejezést, hogy a közel-keleten létrejött helyzet különösen időszerűvé teszi az olyan kollektív erőfeszítéseket, amelyek arra irányulnak, hogy a közel-keleti rendezés ügyét kivezessék a zsákutcából. leonyid brezsnyev rámutatott, hogy az ehhez vezető reális utat az szkp xxvi. kongresszusán előterjesztett és számos arab országban pozitívan fogadott javaslat jelenti arról, hogy hívjanak össze külön nemzetközi konferenciát a közel-keletről valamennyi érdekelt fél, köztük a palesztinai felszabadítási szervezet részvételével.

a perzsa-öböl térségében kialakult helyzettel kapcsolatban megállapították, hogy az egyesült államok és más imperialista hatalmak beavatkozása komoly fenyegetést jelent a térség békéje és biztonsága szempontjából. bendzsedid sadli kijelentette, hogy algéria támogatja a szovjetunió javaslatát az izraeli agresszió következményeinek felszámolásáról, arról, hogy a térségben szilárd és nyugodt légkört teremtsenek.

a földközi-tenger térsége helyzetének néhány kérdéséről folytatott eszmecsere során rámutattak arra, hogy feltétlenül meg kell szüntetni a térségben a feszültség minden forrását, gyümölcsöző és egyenjogú együttműködést kell kifejleszteni a földközi-tenger térségében fekvő államok között a béke és a nemzetközi biztonság érdekében.

a tárgyalásokat folytatják.

ki-it/dj pl ng

15.18 090681 1439

N. Hus

kül

- 40 -

1981.06.09.

sk0049 4 230 mtik1053

Lemp - kb-ülés

Varsó, 1981. június 9. /mti/ - varsóban kedden délután két órakor összeült a lengyel egyesült munkáspárt központi bizottsága a teljes ülésen Stanisław Kania, a kb első titkára elnököl, és ő terjeszti elő a politikai bizottság referátumát „az ország jelenlegi helyzetéről és a Lemp IX., rendkívüli kongresszusának előkészületeiről, címmel.

kn-ae/hing

15.20 090681 0392

-.-

sk0050 1 230 mtik1055

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai sk0009, mtik1009 sz. hírünk - mexikó-usa - háttér /1. rész/
- 2. bek. 8. sorában a szöveg helyesen:

... csökkentette a vámmentes áruféleségek számát. ...

nm

15.24 090681 0313

-.-

sk0051 3 260 mtik1056

magyar filmszeminárium prágában

prága, 1981. június 9. /mti/ - a Balázs Béla filmstúdió huszéves filmalkotó tevékenységéről szeminárium kezdődött kedden prágában, a magyar kulturális központ székházában. a háromnapos rendezvényen, amelyet a magyar kulturális központ a csehszlovák filmfőigazgatósággal, valamint a cseh színház- és filmművészeti

Nm

szövetség prágai tagozatával közösen szervezett, bemutatják a fiatal filmművészek e közösségének egész eddigi, sokrétű munkájáról keresztmetszetet nyújtó, 23 filmből álló sorozatot. a vetítéseken kívül a balázs béla stúdió küldöttsége két alkalommal eszmecsere-t folytat a csehszlovák filmszakma képviselőiből álló közönséggel, hogy megvitassák a látott alkotásokat, továbbá a stúdió művészi törekvéseit, módszereit és eredményeit.

1978 őszén történt felavatása óta a prágai magyar kulturális központ most hatodszor rendezett filmszemináriumot a magyar filmművészet fejlődésének és egy-egy alkotóműhelyének alaposabb megismertetésére, a magyar és a csehszlovák filmszakemberek közötti kapcsolatok elmélyítésére.

sn/hi pl

15.45 090681 1092

-.-

sk0052 4 230 mtik1058 /embargó 18.00 óráig!/
bahr moszkvában /1. rész/

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

moszkva, 1981. június 9. /mti/ - kedden délután moszkvába érkezett egon bahr, a bundestag leszerelési és fegyverzetellenőrzési albizottságának elnöke, az spd parlamenti frakciójának leszerelési szakértője. bahr a hét végén részt vesz az ugynevezett palme-bizottság moszkvai tanácskozásán: a neves nemzetközi diplomáciai és politikai szakértőkből álló, a volt svéd miniszterelnök által létrehozott bizottság a szovjet fővárosban tartja soron következő ülését, amelyen a leszerelés és az ellenőrzés kérdéseivel foglalkozik. ezt megelőzően a nyugatnémet szakértő szovjet leszerelési szakértőkkel tanácskozik, és egyúttal tájékoztató megbeszéléseket folytat willy brandtnak, az spd elnökének a hónap végére esedékes moszkvai látogatása előkészítéseként.

bahr megbeszéléseinek és brandt látogatásának az ad különös fontosságot, hogy szovjet részről az elmúlt időszakban határozottan bíralták az nszk kormányának álláspontját a nato ugynevezett kettős határozatával kapcsolatban. schmidt kancellárnak a kérdésben tanúsított magatartásával a bonni kormányfő washingtoni látogatása után például külön cikkben foglalkozott a pravda. közismert tény, hogy a rakétatelepítési határozatról a német szociáldemokrata párton belül is vita folyt, és brandt annak idején, moszkvai látogatását bejelentve jelezte, hogy erről a kérdésről kíván megbeszéléseket folytatni a szovjet fővárosban.

moszkvai politikai körökben több ízben is leszögezték, hogy a szovjetunió a közép--hatótávolságu rakéták kérdéséről kész akár azonnal is megkezdeni a hivatalos tárgyalásokat abból a célból, hogy csökkentsék az ilyen rakéták számát, és megállapodásra jussanak a telepítés korlátozásáról. Ugyancsak hangsúlyozták a szovjet fővárosban, hogy a szovjetunió kész ismertetni ezzel kapcsolatos nézeteit - bár magától értetődően részletes javaslatait a hivatalos tárgyalásokon kívánja csak előterjeszteni. az nszk, amelyet a rakétatelepítési terv a legnagyobb arányban érint, magától értetődően fontos szerepet tölthet be az ilyen megbeszélések előkészítésében. azt azonban ugyancsak kifejezésre juttatták a szovjet vezetők állásfoglalásai, hogy szovjet részről nem tekinthetik elfogadhatónak az olyan kísérleteket, amelyek kész helyzet elé akarják állítani a szovjetuniót és szövetségeseit, megbontván az Európában kialakult erőegyensúlyt./folyt./

ki/dj pl ng

16.14 090681 2422

-.-

sk0053 4 230 mtik1059 /embargó 18.00 óráig!/
bahr moszkvában /2. rész/

egon bahr moszkvában várhatóan a szovjet leszerelési szakértőkkel megvitathatja ezeket a kérdéseket. a szovjet álláspontot egyébként a palme-bizottságban a kérdés egyik vezető szovjet szakértője, georgij arbatov akadémikus és az egyik vezető katonai szakértő, milstejn professzor fejti ki.

ki/dj pl ng

16.16 090681 0350

Nm

-.-

sk0054 4 230 mtik1060

spanyol munkásbizottságok /1. rész/

Lehel Miklós, az mti tudósítója jelenti:

Madrid, 1981. június 9. /mti/ - a spanyol munkásbizottságok szakszervezeti szövetsége országos tanácsának hétfői üléséről és a június 18-án kezdődő második országos kongresszus előkészületeiről adott tájékoztatást keddi sajtóértekezletén Marcelino Camacho főtitkár, a legnagyobb spanyol szakszervezeti központ több vezetőjének társaságában.

az országos tanács ülése - mondotta - élénk vita után, amelyben több mint százan szólaltak fel, 112 szavazattal 24 ellenében, 5 tartózkodás mellett jóváhagyta azt a megállapodást, amelyet a két nagy szakszervezeti központ, a munkásbizottságok és az ugt kötött a kormánnyal és a munkáltatók szervezetével a munkanélküliség további növekedésének megakadályozására. a pénteken este kötött megállapodás értelmében - mint jelentettük - a kormány és a munkáltatók 350 ezer új munkahely létesítését garantálják, hogy elejét vegyék a munkanélküliek száma további emelkedésének, és biztosítják a családos munkanélküliek segélyezését. ennek ellenében a szakszervezetek a dolgozók nevében elfogadták, hogy 1982-ben a munkabérek 9-11 százalékkal, tehát a fogyasztói árindexnél kisebb mértékben emelkedjenek.

a június 18. és 21. között Barcelonában megtartandó második kongresszusról Marcelino Camacho főtitkár elmondotta, hogy annak legfontosabb célja az első kongresszuson a dolgozók érdekvédelmi és diktatúraellenes mozgalomból valósságos szakszervezetté vált munkásbizottságok további szervezeti erősítése, szakmai és területi szervezeteinek megszilárdítása, és az országban létrejövő autonómiáknak megfelelő szervezeti formák kialakítása. a kongresszus alapjában szervezeti jellege miatt ezúttal nem hívták meg a külföldi szakszervezeti központok küldöttségeit. a kongresszuson megvitatják az országos tanács jelentését az előző kongresszus óta végzett munkáról, és módosítják - éppen az említett szervezeti erősítés céljából - az alapszabályokat. az alapszabálymódosítás keretében ki akarják mondani, hogy a szakszervezeti szövetség országos titkárai /illetve az autonómiáknak megfelelő területi szövetségek titkárai/ nem vállalhatnak más, teljes elfoglaltságot igénylő közfunkciót /parlamentari képviselő, polgármester, városi tanácsos stb./ /folyt./

Leh/im fm ng

16.37 090681 2307

Nm

sk0055 4 230 mtik1061

a szerkesztőségek tájékoztatására!

spanyol munkásbizottságok /2. rész/

az országos tanácsban lefolyt szavazásról mind camacho, mind nicolas sartorius kijelentette, kisebb volt az ellenállás a megállapodással szemben, mint várták. camacho hozzáfűzte: ennyi ellenszavazat teljesen normális, hiszen a munkásbizottságok sok, különféle irányzatot magukba foglaló pluralista szervezetek. nicolas sartorius hangsúlyozta, hogy az országos tanácsban az ellenszavazatok többségét ráadásul nem azért adták le, mert nem értettek egyet a megállapodással, hanem azért, mert kifogásolták, hogy megkötését nem előzte meg széleskörű konzultáció. közölte, hogy a tanács katalán tagjai nem egységesen, hanem részben a megállapodások ellen, részben mellette szavaztak. a katalán munkásbizottságok barcelonában tartott konferenciája ugyanis vasárnap nagy többséggel elutasította a megállapodásokat. marcelino camacho szerint a határozat, amelyet ott elfogadtak, elég zavaros. egyrészt azt mondja, hogy fenntartásaik vannak a megállapodással szemben, mert „nem ismerik”, annak tartalmát, aztán elfogadhatatlannak minősítik azt, amit nem ismernek.

az el pais barcelonai jelentése szerint a katalán munkásbizottságok konferenciáján - amelyet a munkásbizottságok második országos kongresszusa előkészületeinek sorában tartottak meg - az eddigi vezetőség, amely a psuc-hoz hasonlóan, az ugynevezett leninista szárnyhoz tartozik, vereséget szenvedett a „szovjetbarátokkal”, szemben. a lap szerint a „szovjetbarátok”, szerezték meg mind az öt határozatszövegező bizottság szóvivőjének posztját.

leh/im fm ng

16.48 090681 1657

Nm

sk0056 4 300 mtik1062

forlani - p-2

róma, 1981. június 9. /mti/ - arnaldo forlani kijelölt olasz miniszterelnök kedden ismét tárgyal az olasz szocialista párt vezetőivel az általa tervezett koalíció megalakításáról.

enrico berlinguer, az okp főtitkára egy római kommunista aktiválésen elhangzott beszédében az olasz politikai vezetés válságáról szólt, amely - mint mondotta - a kereszténydemokrácia hatalmi rendszerével áll összefüggésben.

forlani elnökletével kedden a p-2 illegális árnyékhatalmi szervezet feloszlataásáról tanácskozott a belbiztonsági tárcaközi bizottság. a testület megvitatta virginio rognoni belügyminiszter előterjesztését a p-2 esetleges feloszlataásának törvényes feltételeiről.

rómában kedden nyilvánosságra hozták a p-2-üggyel kapcsolatos dokumentumok második kötetét. az okmányok a szervezet tagjainak személyes feljegyzéseit és tagdíj-hozzájárulásuk adatait tartalmazzák. köztük vannak licio gellinek, a p-2 főnökének feljegyzései is a szervezet tagjairól és vállalkozásairól.

se/dj fm ng

16.57 090681 1035

-.-

sk0057 4 230 mtik1063

dél-afrika - iskolabojkott

fokváros/windhoek, 1981. június 9. /upi/reuter/ - a dél-afrikai johannesburg és fokváros színes bőrű diákjai kedden bojkottálták a tanítást. azt követelik, hogy vegyék vissza a korábbi megmozdulások nyomán kicsapott diákokat, ugyanakkor amiatt is tiltakoznak, hogy a rendőrség a múlt héten brutálisan lépett fel a tüntetők ellen. több iskolában száz százalékos volt a hiányzás.

fokvárosban a félvéreknek fenntartott western cape egyetem kétezer hallgatója ugyancsak elhatározta, hogy a héten bojkottálja az oktatást.

de

a színes bőrű diákok tiltakozó mozgalma a múlt évben kezdődött az oktatás terén alkalmazott faji megkülönböztetés ellen. akkor a tüntetések során 40 színes bőrű veszítette életét, a széleskörű bojkott miatt több iskolát bezártak és diákok ezreit csapták ki.

fokvárosban elhalasztották a jövő héten - hétfőn és kedden - esedékes középiskolai vizsgákat, mert akkor lesz a sowetoi zavargások ötödik évfordulója. a johannesburg melletti sowetóban, egy iskolabojkott nyomán kitört zavargásokban feketék százai veszítették életüket.

to fm ng

17:04 090681 1118

-.-

sk0058 4 230 mtik1064

egyiptom-szudán

kairó, 1981. június 9. /mti/ - gaafar nimeri szudáni köztársasági elnök kedden fogadta manszur hasszan elnökségi ügyekkel megbízott egyiptomi államminisztert. manszur hasszan azért utazott khartoumba, hogy részletesen tájékoztassa a szudáni vezetőket szadat egyiptomi államfő és begin izraeli miniszterelnök múlt csütörtökön tartott sarm el-seikh-i tanácskozásának eredményeiről. az egyiptomi-izraeli csúcstalálkozón - mint jelentettük - a felek szerint „fontos megállapodások” születtek, amelyekről azonban részletes tájékoztatással nem szolgáltak.

rg/mh pk

17:23 090681 0599

ll

-.-

kül

- 4 -

1981.06.09.

sk0059 4 230 mtik1065

tárgyalások - jeruzsálem

rákos györgy, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1981. június 9. /mti/ - egy nappal a bagdad elleni izraeli támadás bejelentése után kedden jeruzsálemben zavartalanul tárgyalóasztalhoz ült a sinai-félsziget több nemzetiségű békefenntartó erőiről tanácskozó egyiptomi, izraeli és amerikai küldöttség.

kairóban ezzel egyidejűleg egymást érik a rendkívül súlyos izraeli provokációt elítélő hivatalos nyilatkozatok. kedden kamal hasszan ali miniszterelnök-helyettes, az egyiptomi diplomácia vezetője, a parlament előtt fejtette ki kormánya véleményét.

egyiptom „igazolhatatlannak, a nemzetközi jog előírásaival ellentétesnek, minősíti az agre-sziót, és hangsúlyozza, hogy izrael magatartása „szöges ellentétben áll azzal a szellemmel, amelynek jegyében kairó elfogadta a múlt heti egyiptomi-izraeli csúcstalálkozóra tett javaslatot, s amelynek jegyében a szadat-begin-tanácskozás lezajlott,„ ali szerint „izraelnek kell vállalnia a felelősséget a közel-keleti feszültség veszélyes fokozódásáért,„ a külügyminiszter arra nem tért ki, hogy a felelősségvállaláson konkrétan mit ért.

a tény, hogy a több nemzetiségű alakulatokról ujrakezdtet tárgyalások színhelye jeruzsálem, egyiptom újabb engedménye izraelnek. hétfő estig a kairói jelzések egytől egyig arról szóltak, hogy az egyiptomi küldöttség „tel avivba utazik,„ miután az izraeli kivánságnak engedve a tárgyalásokat a törvénytelenül fővárosnak kikiáltott jeruzsálemban kezdték meg, az egyiptomi delegáció vezetője beérte ammyival, hogy közleményben szögezte le, miszerint országa álláspontja a város státusát illetően nem változott.

rg/dj pk ha

17:35

090681 1674

del

- 2 -

sk0060 4 230 mtik1066

iráni - belpolitika

teherán, 1981. június 9. /mti - afp/reuter/ - az iráni parlament kedden törvényt szavazott meg, amely kötelezi az államfőt, hogy a parlament bármilyen döntését öt napon belül jóváhagyja. a parlamentben, a medzsliszben, az iszlám köztársasági párt élvez többséget.

baniszadr államfő a nap folyamán üzenetet intézett khomeini ajatollahhoz, az ország vallási vezetőjéhez. tiltakozott amiatt, hogy a vele politikailag szembe helyezkedő vallási elemek hétfőn megszállták az elnöknek a teheráni tömegkapcsolatokkal foglalkozó irodáját és több hívét foglyul ejtették. az üzenetből kiderül az is, hogy a támadó csoportot egy parlamenti képviselő vezette.

az iráni belügyminisztérium kedden betiltott mindenfajta tüntetést. ennek ellenére teheránban sokezer ember gyült össze és támogatásáról biztosította baniszadrt. a nagygyűlést a magukat „iszlám alapokon álló marxistáknak”, tekintő mudzsahedinek szervezete hívta össze. a forradalmi őrség tagjai több lövést adtak le és kömnygázgránátokat robbantottak a tüntető tömeg szétesztelésére. sok embert kisebb sérülésekkel kórházba kellett szállítani. mint arról hirt adunk, már hétfőn is sor került összetűzésekre teheránban baniszadr hívei és az elnökkel szemben álló elemek között.

hj pk

17.47 090681 1284

-.-

sk0061 4 230 mtik2001

izraeli támadás - nemzetközi visszhang

1981. június 9. /mti-dpa/upi/afp/reuter/taszsz/ - az iraki főváros melletti „tammuz”, nukleáris kutatóközpont ellen vasárnap intézett izraeli bombatámadás világszerte mély felháborodást váltott ki. a bécsi székhelyű nemzetközi atomenergia ügynökség nyilatkozatban szögezte le, hogy a szóban forgó iraki atomreaktor kizárólag békés célokat szolgált. az ENSZ e szakosított szervezete ellenőrzi az atomsorompó egyezményhez csatlakozott államok, így Irak nukleáris reaktorait.

dd

a nemzetközi atomenergia ügynökség közlését erősítette meg christoph van der klauuw holland külügyminiszter is, aki kedden abu dhabiban kijelentette, hogy a kutatóközpont „megfelelő nemzetközi ellenőrzés alatt állt.„ a tel-aviv-i vezetés azt állítja, hogy az iraki nukleáris berendezés „izrael létét fenyegette.„

a világ sok kormánya közleményben ítélte el az izraeli támadást. törökország reményét fejezte ki, hogy a biztonsági tanács „a helyzet súlyosságának megfelelő döntést fog hozni az ügyben.„ a szíriai külügyminisztérium a nemzetközi jog elemi normáit sértő cselekedetnek nevezte az izraeli tettet. mint az mti belgrádi tudósítója jelenti, a jugoszláv külügyminisztérium keddi nyilatkozatában rámutatott, hogy izrael ismét súlyosan megsértette az ENSZ határozatait és a durva erőszakkal elmélyítette a térség válságát. a román kormány az agerpres hírügynökséget hatalmazta fel annak kinyilvánítására, hogy „az izraeli agresszió rendkívül súlyos precedenst teremt a nemzetközi életben.„

az izraelből érkező jelentések arról tanuskodnak, hogy a katonai kaland ügye szoros összefüggésben van a három hét múlva sorra kerülő választásokkal. a begin-kormányzat sovíniszta hangulatkeltésre akarja felhasználni a támadást, abban a reményben, hogy az a Likud-tömb választási esélyeit növeli.

meir vilner, az izraeli kommunista párt főtitkára megállapította, hogy a támadást láthatólag a Likud-tömb választási propagandahadjáratát szolgáló akciónak szánták. vilner kedden a parlamentben ítélte el határozott hangon a kalandor akciót. leszögezte: izraelnek nem kellene arra törekednie, hogy a közel-keleten fenntartsa magának az atomerő birtoklásának monopóliumát, ellenkezőleg, alá kellene végre írnia az atomsorompó-egyezményt.

az izraeli lapok többsége és néhány ellenzéki párt azonban tartózkodott attól, hogy elítélje a kalandot. simon peresz, az ellenzéki munkapárt vezére is jobbnak látta dicsőíteni a légi erők sikerét.

ku pk ha

18.04 090681 2504

ul

sk0062 4 230 mtik2002

bahr - nyilatkozat

bonn, 1981. június 9. /mti-upi/ - egon bahr, a nyugatnémet bundestag leszerelési és fegyverzetellenőrzési albizottságának elnöke az egyesült államokat hibáztatta amiatt, hogy késedelemet szenvednek a szovjet-amerikai tárgyalások az európai közepes hatótávolságu rakéták korlátozásáról.

a neves spd politikus keddi nyilatkozatában rámutatott: a nato határozatával ellentétes lawrence eagleburger, az európai kérdésekért felelős amerikai külügyi államtitkár kijelentése, hogy akár lesznek szovjet-amerikai tárgyalások az európai közepes hatótávolságu rakétákról, akár nem, az egyesült államok megvalósítja nyugat-európai rakétatelepítési tervét.

a nyilatkozatot a nyugatnémet szociáldemokrata párt azzal egyidőben tette közzé, hogy a párt leszerelési szakértője moszkvába utazott. bahr szovjet leszerelési szakértőkkel tanácskozik, valamint willy brandtnak, az spd elnökének közelgő moszkvai látogatását előkészítő megbeszéléseket tart. részt vesz a leszerelés és a fegyverzet-ellenőrzés kérdéseivel foglalkozó ugynevezett palme-bizottság hétvégi moszkvai tanácskozásán is.

lp pk ha

18.24 090681 1135

-.-

sk0063 4 230 mtik2003

izrael - biztonsági tanács

tokió, 1981. június 9. /kyodo/ - a hivatalos látogatáson japánban tartózkodó kurt waldheim ensz-főtítkár kedden tokióban közölte hirohito japán uralkodóval: a biztonsági tanács a hét végén összeül, hogy megvitassa az iraki atomreaktor elleni izraeli támadás ügyét - közölték japán hivatalos források.

ku pk

18.35 090681 0355

-.-

sk0064 4 230 mtik2004

brezsnyev beszéde /1.rész/

moszkva, 1981. június 9. /mti/ - leonyid brezsnyev kedden beszédet mondott azon az ebéden, amelyet az szkp kb, a szovjetunió legfelsőbb tanácsának elnöksége és a szovjetunió minisztertanácsa adott a kremlben a hivatalos, baráti látogatáson moszkvában tartózkodó bendzsedid sadli, az algériai demokratikus és népi köztársaság elnöke, a nemzeti felszabadítási front pártja főtitkára tiszteletére. az szkp kb főtitkára, a legfelsőbb tanács elnökségének elnöke beszédében több fontos nemzetközi kérdéssel foglalkozott.

brezsnyev rámutatott: a tárgyalások középpontjában a béke védelmének kérdései álltak. megvitatták, hogyan verjék vissza az imperialista körök kísérleteit, a népek szabadsága, függetlensége és biztonsága elleni merényleteit.

- az egyesült államok által indított, soha nem látott méretű fegyverkezési verseny, a pentagon globális stratégiai mesterkedése arra irányul, hogy megteremtsék az amerikai imperializmus világuralmát. magától értetődő, hogy ez a népek tiltakozását, felháborodását váltja ki - mondotta brezsnyev.

- washington a közvélemény félrevezetéséhez folyamodik, hogy gyengítse ezt a visszhangot. példa erre az, a washington valamint peking és más csatlósai által széles körben terjesztett legenda a „szovjet katonai fenyegetésről”, ez a szocializmus ellenségeinek régi fogása. egész odáig elmentek már, hogy az amerikai kormányzat magasállású képviselői nem ártatlanok nyílt hamisításokat terjesztenei, hogy kiforgassák, befeketítsék a szovjetunió politikáját.

- vagy egy másik példa: megkísérik „terrorizmusnak”, minősíteni a népeknek nemzeti és társadalmi felszabadulásukért vívott harcát. az ilyen állítások ostobaságát különösen jól megláthatja algéria népe, amely hét éven át kényszerült arra, hogy fegyverrel a kézben küzdjön szabadságáért és függetlenségéért.

- az egyesült államok kormánya, amely befagyasztotta a salt-2 szerződést és amely nem ujtotta fel velünk a párbeszédet az európai közepes hatótávolságú fegyverek problémáiról, most meg akarja nyugtatni szövetségeseit és a közvéleményt. washingtonban kijelentették, hogy az egyesült államok állítólag éppen készen áll a tárgyalások megkezdésére a szovjetunióval a fegyverzetkorlátozásról, vagy éppenséggel már meg is kezdte azokat. /folyt./

ki-sj/ve ai

18.44 090681 2325

101

sk0065 4 230 mtik2005

brezsnyev beszéde /2.rész/

- sajnos azonban ezek csak szavak. az új amerikai kormányzat hatalomra lépésétől egészen máig az egyesült államok részéről sem az egyik, sem a másik kérdésben egyetlen reális lépés sem született annak érdekében, hogy legalább előzetes tárgyalások formájában folytassuk ezeknek a témáknak a megvitatását. éppen ellenkezőleg, az amerikaiak különböző ürügyekkel elodázzák a tárgyalás megkezdését, bár mi a magunk részéről bármikor készen állunk erre. /folyt/

ki-sj/ve ai
18.46 090681 0514

-.-

sk0066 4 230 mtik2006

jugoszláv alkotmánymódosítási vita

belgrád, 1981. június 9. /mti/ - a jugoszláv nemzetgyűlés szövetségi tanácsa kedden az ország 1974-ben elfogadott alkotmányának módosításáról tárgyalt.

dragoszlav markovics, a nemzetgyűlés elnöke beszámolójában hangoztatta, hogy az alkotmány módosítására a kollektív munka, felelősség és vezetés elvének gyakorlati érvényrejuttatására vonatkozó titói kezdeményezés jegyében kerül sor. rámutatott, hogy ennek szükségességét a módosító javaslatokról rendezett nyilvános vita is igazolta.

- a jugoszláv társadalom igen dinamikusan fejlődik, s intézményeit a fejlődés követelményeihez kell igazítani - mondotta markovics. - az alkotmánymódosítási javaslat konkrétan meghatározza a kollektív munka és felelősség elvének alkalmazását a szövetségi szervezetekben. eszerint a szövetségi végrehajtó tanács /kormány/ elnökének megbízatási ideje a jövőben is négyéves marad. a szövetségi szervek tisztségviselőit mindig a nemzetgyűlési választások után választják meg, illetve nevezik ki. ezt a munka folyamatosága és a rendszer szilárdságának biztosítása indokolja. az országos vita igazolta, hogy szükség van olyan alapokra, amely utját állja a csoportérdekek érvényesülésének - fejezte be beszédét markovics.

cd

a szövetségi tanács egyhangúlag elfogadta a módosító javaslatot, amit a továbbiakban jóváhagyásra a köztársasági és tartományi képviselőházak elé terjesztenek, majd a nemzetgyűlés két háza együttes ülésén, várhatóan júliusban emelik véglegesen törvényerőre.

már/vs ai
18.49 090681 1543

-1-

sk0067 4 230 mtik2007

kania beszéde -1.

aczél endre és kelemen istván, az mti tudósítói jelentik:

Varsó, 1981. június 9. /mti/ - a lemp kb xi. plénumán kedden elhangzott előadói beszédében Stanisław Kania, a kb első titkára a párt helyzetéről szólva az opportunizmust, a „szociáldemokratizálódást”, minősítette a fő veszélynek. Hangoztatta, hogy az eszmei-politikai tevékenység hitelét aláátmasztó, a párt számára értékes törekvések mellett „olyan irányzatok is felbukkantak, amelyek figyelmen kívül hagyják a párt lenini elveit, kifejezetten szociáldemokrata jellegűek s ezzel veszélyeztetik a párt egységét, képességét, hogy a társadalomban a vezető erő szerepét töltsse be.,,

a tapasztalt negatív jelenségeket Kania összefüggésbe hozta a közelgő pártkongresszus arculatát illető félelmekkel. A politikai bizottság álláspontja az, jelentette ki, hogy a kongresszust az előre kijelölt időben meg kell tartani, „ugyanakkor határozottan le kell küzdeni mindent, ami a pártot gyengíti, marxi-lenini jellegét, működésének lenini alapjait aláássa.,,

„nincs fontosabb annál - mutatott rá - mint hogy a párt fő erőit a válság leküzdésére és a szocialista megújulás érdekében mozgósítsuk. Eddig csak ritkán nyultunk fegyelmi eszközökhöz, a belátásra és a józan észre építettünk. Ma már azonban minden olyan esetben, amikor megsértik pártunk eszmei alapjait, a fegyelmet, határozottan igénybe kell vennünk mindazokat az eszközöket, amelyek a párt egységét segítik elő.,,

kn/mh ha

19.05 090681 1492

kl

sk0068 4 230 mtik2008

Kania beszéde - 2.

Varsó, 1981. jun. 9. /mti/ - az ország helyzetéről szólva rámutatott: „az anarchista megnyilvánulások, a tudatosan ellenforradalmi tettek a szocializmust, a nemzeti létet fenyegetik. Tart a hatalom szerveinek megbénítását célzó tevékenység, az előző, áprilisban tartott plénum óta - tette hozzá - nem voltak ugyan tömeges sztrájkok, de a kormányzatot továbbra is fenyegetik ilyen akciókkal. Legutóbb is figyelmeztető sztrájkot hirdettek június 11-ére, s „jó, hogy győzött a józan ész, és az akciót visszavonták,„

nyugtalanító méreteket öltenek a különféle szovjetellenes megnyilvánulások, amelyeknek sokszor a szolidaritás helyi, nem hivatalos kiadványaiban is teret adnak. az utóbbi időben meggyaláztak több szovjet hősi emlékművet. Kania mindezt a társadalmi fegyelem általános lazulásával és azzal hozta összefüggésbe, hogy az országban a demokrácia jelszavainak leple alatt több ezres példányszámban terjesztenek különféle álhíreket tartalmazó röpiratokat. széles fronton és különösen hevesen támadják a hatalmi apparátust, a pártaktivát, a rendőrséget és a biztonsági szolgálatot. „nem véletlen, hogy az országban terjedő röplapok tartalma egyre inkább emlékeztet a szabad európa rádiónak a hidegháború idején sugárzott adásaira,„ mondotta.

erősödnek a negatív politikai jelenségek a szolidaritáson belül, amelyet a KSS-kor csoporttal kapcsolatban álló személyek a szocializmus más ellenségeivel együtt továbbra is igyekeznek ellenzéki politikai szervezetté alakítani. még arról is szó van, hogy a szolidaritásból új, ellenzéki pártot formáljanak. „látni kell, hogy az események ilyen alakulása konfrontációhoz, a lehető legdrámaibb következményekhez vezet. mindent megteszünk ennek elkerülése érdekében, ugyanakkor mindenkinek meg kell értenie, hogy ez nem csak az egyik félén múlik,„ /folyt./

kn/ve ha

19.09

090681 1870

sk0069 4 230 mtik2009

kania beszéde -3.

a rendkívül bonyolult belső helyzet nyomán kételemek merülhetnek fel a /tavaly szeptember-októberi/ vi. plénumon elfogadott szocialista megújodási irányvonal helyességével kapcsolatban, folytatta. „ a politikai bizottság álláspontja szerint azonban ennek az irányvonalnak - a nehézségek ellenére - nincs ésszerű alternatívája. nem az irányvonalat kell módosítani, hanem eredményes megvalósításának módját kell keresni.,,

a hatalom nem hagyhatja, hogy működését megbénítsák. az ilyen kísérletekre „élesen kell reagálni,, és „már holnaptól bizonyítani kell, hogy nem tűrjük tovább a szocializmus, a szovjetunióval, s a többi szocialista országgal való szövetségi kapcsolataink elleni támadásokat, a törvény és a közrend megsértését,, hangoztatta kania.

ezekután a lemp kb első titkára kijelentette: „ a szolidaritás többmillió tagját biztosítjuk arról, hogy a párt mindenhez megadja a támogatást, ami tevékenységükben megfelel a szakszervezet alapszabályának, ami a dolgozók érdekeit szolgálja. ugyancsak - továbbra is - támogatjuk az ágazati szakszervezeteket, helyzetük megerősítését. ugyanakkor határozottan fellépünk az ellen, hogy a szolidaritásnak politikai ellenzék, a szocialista államban működő destruktív erő szerepét juttassák. ezt világosan kell látnia a szolidaritás valamennyi vezető szervének.,, /folyt./

kn/mh ha

19.17 090681 1390

-.-

sk0070 4 230 mtik2010

magyar-szovjet tudományos tanácskozás /2.rész/

moszkva, 1981. június 9. /mti/ - a kedden megnyílt tudományos tanácskozás alkalmából szürös mátyás, hazánk moszkvai nagykövete baráti találkozót rendezett. a találkozón megjelent gyovai gyula, a magyar külügyi intézet igazgatója és a küldöttség tagjai. ott volt nyikolaj inozemcev akadémikus, az akadémia világgazdasági és nemzetközi kapcsolatok intézetének igazgatója, georgij arbatov akadémikus, az egyesült államokkal és kanadával foglalkozó akadémiai intézet igazgatója, az szkp központi bizottságának tagjai. nagy számban vettek részt a találkozón az akadémia politikai és gazdasági

cel

kérdésekkel foglalkozó kutató intézeteinek vezetői, munkatársai ott voltak az szkp kb és a szovjetunió külügyminisztériumának felelős munkatársai is.

a találkozót szívélyes, baráti légkör jellemezte .

ki/vs ai
19.29 090681 0871

-.-

sk0071 4 230 mtik2011

habib - libanon

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

beirut, 1981. június 9. /mti/ - kedden meglepetésszerűen beirutba érkezett philip habib amerikai elnöki megbizott, hogy folytassa május végén kudarcba fulladt közvetítési próbálkozásait az ugynevezett sziriai-izraeli rakétaválság megoldása érdekében. az egyesült államok beiruti nagykövetsége cáfolta, hogy habib, aki hétfőn délben utazott el párizsból, beirutba érkezése előtt szaud-arábiában járt volna. /egy amerikai tisztségviselő szerint habib „egy európai országban, töltötte az éjszakát/.

habibot első próbálkozásainak csődje után tanácskozássra hazarendelték washingtonba, arra számítva, hogy időközben a szaudi diplomácia, illetve a négyes arab bizottság libanoni tevékenysége kedvező feltételeket teremt az amerikai közvetítés felújításához. damaszkusz azonban változatlanul visszautasítja az izraeli követelést, hogy vonja ki libanonból a sziriai békefenntartó erők védelmét szolgáló légvédelmi rakétáit. izrael hozzájárult ugyan az ingázó közvetítés folytatásához, de nem mondott le a katonai megoldás lehetőségéről sem.

safik el-vazzan libanoni miniszterelnök kedden élesen elítélte az irak elleni izraeli támadást, rámutatva, hogy ez a barbár cselekmény szerves része a libanon területét sújtó cionista agresszióknak. beirutban bejelentették, hogy libanon részt vesz az arab külügyminiszterek rendkívüli bagdadi értekezletén.

bz/vs pk

19.35 090681 1448

del

-.-

sk0072 4 230 mtik2012

brezsnyev beszéd - 3

- ugyanakkor a katonai költségvetések és a fegyverzet gátlástalan megnövelése nyugaton, az erő, a diktátum és a fenyegetések kultusza a nemzetközi kapcsolatokban, a szocialista országokkal és a felszabadító mozgalmakkal szembeni gyűlölet szitása, valamennyi haladó párt üldözése már ma is súlyos következményekkel jár a népek számára. az egyik ilyen következmény a jobboldali szélsőségesek véres terrorhulláma, amely napjainkban sok országban söpör végig. a terror áldozatává vált sok vezető, köztük a legmagasabbrangú rangú állami, politikai, egyházi személyiségek.

- bár a konkrét körülmények eltérőek, a közös cél meglehetősen világos: teljességgel bizonytalaná akarnak tenni az adott ország politikai életét, el akarnak fojtani a demokráciát, meg akarnak teremteni annak feltételét, hogy a legreakciósabb diktatúrák kerüljenek hatalomra.

brezsnyev emlékeztetett arra, hogy algéria népe a felszabadító harc tapasztalataiban ismerte meg az imperialista terrort, még jól emlékszik a hírhedt oas kegyetlenségeire.

- a világ népei azonban más utat is ismernek az emberiség fejlődésére, mint a gyűlölethez, a terrorhoz és a katonai előkészületekhez vezető utat. a szovjetunió az szkp nemrég megtartott kongresszusán előterjesztette azoknak a konkrét intézkedéseknek széleskörű programját, amelyeknek célja a nemzetközi helyzet megjavítása, az államok közötti bizalom megszilárdítása. állhatatosan és következetesen ezt a politikát folytatjuk - hangoztatta brezsnyev /folyt./

ki-sj/mh ai
19.41 090681 1542

-.-

sk0073 4 230 mtik2013

brezsnyev beszéd - 4

- magától értetődően ez az álláspontunk az egyesült államokkal kialakított kapcsolatainkat illetően is. kapcsolatfelvételeink során azt mondtuk az egyesült államok vezetőinek, s ezt most nyilvánosan is megismétlem: nem keressük a szembenállást, nem támadunk amerika jogos érdekeire. békét, együttműködést, a kölcsönös bizalom alapuló normális kapcsolatot akarunk országaink között. ezért ajánlunk az

al

egyesült államoknak és a többi nyugati országnak becsületes, építő tárgyalásokat, azt, hogy keressük meg a kölcsönösen elfogadható megoldást valamennyi közöttünk fennálló vitás kérdésben. Amellett vagyunk, hogy együtt keressük meg a tartós békéhez és a kölcsönösen előnyös együttműködéshez vezető utakat. /folyt/

ki-sj ai
19.43 090681 0763

-.-

sk0074 4 230 mtik2014

kania beszéde - 4.

a továbbiakban kania keményen bírálta a tömegtájékoztató eszközök tevékenységét. hangoztatta, hogy a sajtóvitákban sokféle helytelen nézet kap hangot és sokakat mintha még el is bűvölnének ezek a nézetek. szép számmal vannak olyan szerzők, akik „egyoldalú folyamatnak tekintik a megújodást, olyannak, amiben csak a változásoknak van helyük, nem számít a legfontosabb elveknek és az elmúlt harminchat év vitathatatlan szocialista vívmányainak folytonossága,„ hangsúlyozta, hogy vissza kell térni az országban zajló folyamatok osztályszempontú megközelítéséhez. ez annyit jelent, hogy a megújodásnak azok a céljai és tartalmai a legfontosabbak, amelyek a munkásosztály érdekeinek és törekvéseinek felelnek meg.

a lemp kb első titkára kifogásolta, hogy a tömegtájékoztatási eszközök nem szállnak kellőképp szembe a párt és a szocializmus ellen irányuló jobboldali, vagy szovjetellenes nézetekkel, amelyek röplapokon és más kiadványokban terjednek. hangsúlyozta, hogy a szerkesztőségek vezetésének megerősítésére személyi jellegű intézkedéseket kell foganatosítani. nagy hangsúlyt helyezett arra, hogy a párt nem mond le sem saját orgánumainak, sem más tömegtájékoztatási eszközöknek az ösztönzéséről, befolyásolásáról.

ami a rendkívül súlyos gazdasági problémákat illeti, folytatta kania, azok előidézésében komoly szerepük volt az elmúlt évtized gazdaságpolitikai hibáinak, „de ez csak az igazság egy része: a mostani gondok nem kevés oka az elmúlt hónapokból, vagy a jelenlegi időszakból származik,„ az év első öt hónapjában az ipari termelés csaknem 12 százalékkal, a szénkitermelés 19 millió tonnával volt alacsonyabb, mint az elmúlt esztendő hasonló időszakában, és a csökkenő irányzatok továbbra is folytatódnak. /folyt/

mj ha
19.51 090681 1781

del

-.-

sk0075 4 230 mtik2015

rövid hírek

pakisztán: kivégzés

karachi, 1981. június 9. /ap/ - kedden reggel kivégezték mohammad nazirt, aki 1978-ban megpróbálta eltéríteni a pia pakisztáni nemzetközi légitársaság egyik gépét, a gépetérítőt három évvel ezelőtt haditörvényszék ítélte halálra.

nagy-britannia: tüntetés

london, 1981. június 9. /taszsz/ - több mint tizezer ember vonult fel tiltakozó menetben wales partjainál, az egyesült államok atom-tengeralattjáróinak egyik bázisa közelében. a tüntetést egy walesi békeharcos szövetség szervezte. a tüntetők követelték, hogy számolják fel az ország területén található összes olyan katonai támaszpontot, amely az amerikai atom-tengeralattjárók zavartalan mozgását hivatott biztosítani.

hasfelmetező

london, 1981. július 9. /dpa/ - peter william sutcliffe, akit májusban 13 rendbeli gyilkosság vádjával életfogytiglani szabadságvesztésre ítéltek, fellebbezni akar, a „yorkshire-i hasfelmetező”, néven hírhedtté vált bűnöző azt kéri, hogy emberöléssé minősítsék át a gyilkossági vádpontokat. sutcliffe azt vallja, hogy nem beszámítható állapotban követte el tetteit.

kzs pk

19857 090681 1144

-.-

sk0076 4 230 mtik2016

török-szíriai

ankara, 1981. június 8. /mti-upi/ - abdel halim khaddam szíriai külügyminiszter kedden hivatalos látogatásra törökországba érkezett. ankarában fogadta őt kenan evren tábornok, államfő, a nemzetbiztonsági tanács elnöke, és tárgyalt a szíriai diplomácia feje bülent ülésü miniszterelnökkel. a török-szíriai megbeszéléseken áttekintették a közel-keleti térségben végbement legújabb fejleményeket, így a szíria és izrael között kirobbant „rakétaválságot”, és az iráni-iraki konfliktust. megvitatták a

lel

török-sziriai kapcsolatok normalizálásával kapcsolatos kérdéseket is. mint khaddam újságíróknak elmondta, átadta kenan evren tábornoknak hafez asszad köztársasági elnök üzenetét, amelyben a sziriai államfő kifejezte kívánságát a kétoldalu kapcsolatok fejlesztésére.

korábban, repülőtéri nyilatkozatában, khaddam elítélte az irak ellen elkövetett izraeli agressziót, amelyet az egész arab világ támadásnak minősített. /törökország kedden ugyancsak elítélte az iraki kutatóközpont ellen végrehajtott izraeli orvtámadást, és kifejezte reményét, hogy az ENSZ biztonsági tanácsa az iraki kérésre megfelelő ellenlépéseket tesz./

törökországnak a közel-keleti térség három államával van közös határa: sziriával, irakkal és iránnal. a nato-tag törökország irak és irán viszályában semleges álláspontra helyezkedett. engedélyezte a pfsz-nek, hogy irodát nyisson a török fővárosban, de nem szakította meg teljesen diplomáciai kapcsolatait izraellel.

sziria és törökország viszonya korábban meglehetősen hűvös volt. ankarában azt állították, hogy a török terroristák sziriai területről is szereztek be fegyvereket. ankarában az elmúlt hét év alatt nem járt magas rangú sziriai hivatalos személyiség.

to pk

19.59 090681 1751

-.-

sk0077 4 230 mtik2017

kania beszéd - 5.

az ország a lényegesen alacsonyabb export miatt a szükségesnél jóval kevesebb alapanyag importálására képes, s ezek a tényezők - a lakosság pénzjövedelmeinek növekedésével együtt - „óriási káoszt okoznak a piacon,, radikális lépésekre van szükség az exportra irányuló termelés fokozása érdekében. a körülmények miatt módosítani kell az idei népgazdasági tervet, tekintettel arra, hogy „a nemzeti jövedelem valószínűleg 14 százalékkal, az ipari termelési érték 300 milliárd zlotyval csökken,, évekre lesz szükség a népgazdaságban mutatkozó negatív folyamat megfordításához. az ipari termelés alapvető tényezőit szolgáltató, főként a kitermelő és az alapanyaggyártó ágazatokban heti hat napos munkahétre van szükség - mondotta a lemp kb első titkára. rámutatott: „a nyugati sajtóban is szembeötlő tényként kezelik, hogy a lengyel társadalom, miközben egyre nagyobb gazdasági nehézségekkel küzd, olyan előnyös

csk

munkakörülményeket követel, mint amilyenek a legfejlettebb ipari országokban vannak,,. mindezek nyomán szükség van a társadalmi megállapodásokban foglaltak egy részének ,,ideiglenes felfüggesztésére, vagy legalábbis részleges korlátozására az ország számára legnehezebb időszakban,,.

ami ezen a téren a szakszervezeteket illeti, nem lehet az országot ,,felelősökre és ellenőrökre osztani: a szakszervezeteknek az ország érdekében a termelés szintjéért is vállalniuk kell a közös felelősséget,,. /folyt./

ae-kn/mh ha
20.05 090681 1469

-.-

sk0078 4 230 mtik2018

brezsnyev beszéd - 5

- az igazságos és tartós béke vágya határozza meg álláspontunkat az olyan kérdésekben is, amelyek az algériához és a szovjetunióhoz egyaránt közel fekvő térségekkel, a közel-kelettel és a földközi-tenger medencéjével függenek össze.

- az imperializmus enyhülés elleni hadjárata a földközi-tenger térségét sem hagyta figyelmen kívül. növekszik például a nyomás Spanyolországra, hogy bevonják a nato-ba. görögországra nyíltan nem egyenjogú szerződést kényszerítenek rá az amerikai katonai támaszpontokról. a szovjetunió úgy véli, hogy a földközi-tenger térségét a katonai-politikai konfrontáció körzetéből át lehet és át is kell változtatni a tartós béke és az együttműködés körzetévé - hangoztatta Brezsnyev, aki több javaslatot terjesztett elő ezzel kapcsolatban. javasolta például, hogy terjesszék ki a földközi-tenger térségére is a nemzetközi gyakorlatban már jól bevált bizalomnövelő intézkedéseket, kölcsönös megállapodás alapján csökkentsék a térségben a fegyveres erők létszámát, vonják ki a földközi-tengerről a nukleáris fegyvereket hordozó hajókat, mondjanak le arról, hogy a nukleáris fegyverrel nem rendelkező országok területén ilyen fegyvereket helyezzenek el. a szovjetunió azt javasolja a nukleáris hatalmaknak, hogy vállaljanak kötelezettséget: nem alkalmaznak nukleáris fegyvert az olyan földközi-tengeri országok ellen, amelyek nem engedik meg, hogy területükön ilyen fegyvereket helyezzenek el.

/folyt./

ai
20.39 090681 1475

del

-.-

sk0079 4 230 mtik2019

brezsnyev beszéd - /6.rész/

brezsnyev beszédében részletesen szólt a szovjet-algériai kapcsolatokról is. a két ország barátságának alapjait még az algériai népnek a függetlenségéért vívott hősi harca idején rakták le. ez a barátság évről-évre erősödött amikor a szabad algéria a szocializmust választotta, rátért a néptömegek érdekében végrehajtott mélyreható társadalmi változások útjára. brezsnyev külön aláhozta: a szovjetuniót és algériát sok tényező egyesíti a nemzetközi politikában is, ahol a kor fő kérdéseit illetően közös álláspontból kiindulva foglalnak állást. a most kezdődött tárgyalások ismét erről tesznek tanúságot - hangoztatta többek között az szkp kb főtitkára.

ki-sj/vs ai
20.42 090681 0713

sk0080 4 230 mtik1067

irak - taszsz közlemény /1.rész/

moszkva, 1981. június 9. /mti/ - moszkvában kedden a taszsz közleményt hozott nyilvánosságra az iraki atomközpont elleni izraeli repülőtémadásról. a szovjet állásfoglalás fegyveres agresszióknak, az arab népek elleni háború bűnös kiterjesztésének minősíti a történeteket.

a taszsz közleménye megállapítja: a gengszter-támadás újabb láncszem tel aviv büntetteinek hosszú sorában, amelyeknek az egyesült államok vezető körei közvetlen bűnrészesei, sőt felbujtói. „a potomac partjáról folyamatosan érkeznek az izraeli államkasszába, az izraeli agresszió finanszírozására a dollármilliárdok, - írja a többi között a szovjet állásfoglalás, amely rámutat: tel aviv rendszeresen megkapja a legújabb típusú amerikai fegyvereket, köztük azokat a repülőgépeket is, amelyek az amerikai külügyminisztérium hivatalos beismerése szerint végrehajtották a bagdad elleni légitámadást.

„, washingtonban nem sajnálják az erőt arra, hogy ezuttal is megkíséreljék izrael bűnös lépésének eltakargatását, arra hivatkozva, hogy az iraki atomreaktor építése már régóta nyugtalanította az egyesült államokat. jólismert tény azonban, hogy irak aláírta a nukleáris fegyverek elterjesztését megtiltó szerződést, s ennek megfelelően nukleáris tevékenységét a nemzetközi

del

atomenergia ügynökség ellenőrzi. Izrael viszont, amely már régóta nyújtogatja kezét a nukleáris fegyver felé, megtagadta, hogy csatlakozzék a szerződéshez,,.

a szovjet hivatalos közlemény megállapítja: úgy látszik, a nemzetközi igazságosság amerikai semmibevevői úgy vélik: mind maguk, mind pedig izraeli védenek mindenfajta jog, mindenfajta, általánosan elismert nemzetközi rend fölött állnak. ezek a jogok azonban, úgy látszik, nem terjednek ki az arabokra, akiket egyébként az egyesült államok következetesen barátainak nevez,, - hangoztatja a taszsz közleménye, amely felveti a kérdést, mit szólnának washingtonban ahhoz, ha izrael nukleáris létesítményei ellen intéznének hasonló megsemmisítő támadást. /folyt./

ki/mh ai
20.59 090681 2035

-.-

sk0081 4 230 mtik2020

irak - taszsz /2.rész/

tel aviv legújabb fegyveres akciója, amelyet egy újabb arab állam ellen hajtott végre, ismételten azt tanúsítja, hogy nem szabad tovább késlekedni a béke erőinek az agresszió megfékezése jegyében végrehajtott közös akciójával,, - hangoztatja a taszsz közleménye.

ki/mh ai
21.00 090681 0315

ll

-.-

sk0082 4 230 mtik2021

habib-szárkisz /lásd: mtik 2011/

beirut, 1981. június 9. /mti/ - eliasz szárkisz libanoni államfő kedden fogadta philip habibot, reagan amerikai elnök különmegbizottját.

habib további utiterve egyelőre nem ismeretes, de abban mindenki egyetért, hogy izrael iraki agressziója tovább neheztette az eddig is sikertelenül ingázó diplomata dolgát.

bz/vs pk

21.03 090681 0381

-.-

sk0083 4 230 mtik2022

bendzsedid sadli beszéde /1.rész/

moszkva, 1981. június 9. /mti/ - a kremlben rendezett ebéden bendzsedid sadli beszédében meglepéssel szólt a szovjet-algériai együttműködésről, amely, mint mondotta, a kölcsönös megbecsülés szellemében fejlődik.

- határozott szándékunk, hogy mindent megteszünk együttműködésünk megszilárdítására és elmélyítésére - mondotta az algériai elnök. - kapcsolataink minden téren magasszintűek, tiszteletben tartjuk az egyenlőség, a kölcsönös előnyök, a belügyekbe történő be nem avatkozás elveit. ez kézzelfogható példa arra, hogy milyenek kell lenniök az államok közötti kapcsolatoknak. lehetővé teszik számunkra azt, hogy nyíltan és átfogóan vitassuk meg azokat a kérdéseket, amelyek számot tartanak figyelmünkre.

az algériai államfő kijelentette, hogy mélységesen aggasztja a nemzetközi helyzet alakulása. a világban fennálló feszültség fokozatosan aláássa a békés egymás mellett élés elveit, az enyhülés eredményeit. feltétlenül szükséges hogy az enyhülés ne korlátozódjék a föld egyik, vagy másik részére, hanem terjedjen ki a világ minden körzetére, ezen belül a harmadik világ országaira is, hassa át a nemzetközi élet minden területét.

- aggodalmunk amál inkább súlyos, mert korunk történelme bebizonyította: a feszültség időszaka ahhoz vezet, hogy megtámadják az államok nemzeti függetlenségét. a feszültség fékezi a népek felvirágozását.

el

- a közel-keleti tragédia kézzelfogható bizonyítéka ennek a növekvő veszélynek. ez a feszültség-övezetekben fenyegeti a népek szabadságát, az államok biztonságát, a békét és a nemzetközi biztonságot. tanui vagyunk annak, hogyan próbálják erőszakkal megfosztani a palesztin népet jogaitól, látjuk, hogy a cionista rendszer, az imperializmussal kialakított állandó szövetsége révén gátlástalanul folytatja terjeszkedő akciót, növeli libanon elleni agresszióját, számtalan provokációt követ el szíria ellen. /folyt./

ki ai
21.08 090681 1942

-.-

sk0084 4 230 mtik2023

bendzsedid sadli beszéde /2.rész/

- állandóan szilárdítani kell az arab világ összeforrottságát, hogy kudarcra kényszerítsük az imperializmus és a cionizmus folytatódó agresszióját. nagyra értékeljük azt a támogatást, amelyet a szovjetunió mindig is nyújtott az arab népek küzdelmének, mondotta.

az algériai elnök meglepéssel szólt a szovjetunió és algéria viszonyáról, amely a két ország hagyományos baráti kapcsolatainak, együttműködésének magas színvonalát, szoros jellegét bizonyítja. bendzsedid sadli befejezésül annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a jelenlegi látogatás minden téren hozzájárul a szovjet-algériai kapcsolatok kiszélesítéséhez és megerősödéséhez.

ki/vs ai
21.11 090681 0716

-.-

sk0085 4 230 mtik2024

kania beszéde - 6. rész

a lengyel válság nemzetközi összefüggéseiről szólva kania emlékeztetett arra, hogy az ország a szovjetunió szövetségese, a szocialista államok közösségének tagja. ezek lengyelország biztonságának, szilárd határainak és békés fejlődésének alapvető tényezői. lengyelország az európai és a világméretű erőrendszerben

del

is fontos tényező, ezért „érthető, hogy az ami megsérti vagy meggyengíti ezt az erőrendszert, nyugtalanít mindenkit, aki részt vett az európai békés távlatok létrehozásában,,.

„, a testvéri szocialista országok számára Lengyelország meggyengülése közös biztonsági érdekeik szempontjából is veszélyt jelent. teljesen megalapozott tehát a testvérpártok aggodalma és nyugtalansága a lengyel helyzet alakulása miatt,,.

kania bejelentette, hogy a szovjetunió kommunista pártjának központi bizottsága a Lemp kb-hoz intézett levélben fejezte ki aggodalmát. a levél tartalmát a Lemp központi bizottságának tagjai ismerik. „barátaink teljes joggal reagálnak ily módon, lenin pártja viseli ugyanis közösségünkben a biztonságunkért, a szocializmus világméretű sorsáért való felelősség fő súlyát. országunk politikai helyzetének alakulása éppen elég alapot ad a nagyfoku aggodalomra. ezért a legkomolyabban viszonyulunk a szovjet aggodalmakhoz, minden jószándéku észrevételhez,, - mondotta kania, majd így folytatta: „hónapok óta tart az állami strukturák meggyengülése, a társadalmi életben anarchikus megnyilvánulások, a pártban pedig széthullással fenyegető jelenségek tapasztalhatók. mindez kérdéssé teszi, megbízhatóan-e tudunk-e tenni szövetségi kötelezettségeinknek. nem kis gondokat okozunk szövetségeseinknek azzal, hogy nem teszünk eleget a gazdasági együttműködési megállapodásokban foglaltaknak. a nemzetközi küzdőtéren gyengült országunknak, mint az enyhülési és leszerelési politika aktív tényezőjének szerepe,,. /folyt./

kn/mh ha
21.19 090681 1908

-.-

sk0086 4 230 mtik2025

bt - irak

new york, 1981. június 9. /mti-ap, reuter/ - az ENSZ biztonsági tanácsa várhatóan pénteken ül össze az irak elleni izraeli bombatámadás megtárgyalására - közölte new yorkban az ENSZ szóvivője. irak eredetileg a BT azonnali összehívását kérte, ám a jelentések szerint hozzájárul a vita néhány nappal való elhalasztásához. így lehetőség nyílik arra, hogy az arab Liga külügyminiszterei előzőleg kialakíthassák egyeztetett álláspontjukat a kérdésben. haddadi iraki külügyminiszter részt vesz az arab külügyminiszteri találkozón, s ezt követően várják new yorkba.

vd

hétfőn, miután irak ensz-nagykövete átadta országának hivatalos panaszát a bt soros elnökének, a bt tagjai már megkezdték az üléssel összefüggő tanácskozásait. telefonkapcsolatba léptek a tokióban tartózkodó kurt waldheim ensz-főtítkárral is. waldheim japánból négynapos látogatásra kínába készül, de lehetségesnek tartják, hogy megrövidíti távol-keleti tartózkodását.

pk ha
21.26 090681 0972

-. -

sk0087 4 230 mtik2027

kánia-beszéde - 8.

„pártunk a nemzetközi kommunista- és munkásmozgalom része, szerepe van annak egységében, ezért nemcsak saját népünkért és országunkért tartozunk felelősséggel, hanem a szocializmus sorsáért, jövőjéért, az európai és a világbékéért is,„ időre van szükség a hallatlanul nehéz problémák megoldására, de egy biztos: „most már nem szabad semmilyen kérdésben visszavonulni, nem szabad kitérni a harc elől egyetlen olyan területen sem, ahol a szocializmusra, a hazára leselkedő veszélyekről van szó,„

végezetül a lemp kb első titkára emlékeztetett az szkp központi bizottságtól kapott levél egyik megállapítására, miszerint „a lengyelországi szocializmust fenyegető komoly veszély a független lengyel állam létét teszi kockára „,„ ezzel kapcsolatban rámutatott: a lemp mindaddig - a nyugalom érdekében - a megegyezés eszközeit alkalmazta. „,„ma, a szocialista haza függetlensége védelmének nevében a párttagokhoz, a szövetséges pártokhoz, a szakszervezetekhez, az ifjusági szervezetekhez és minden hazafihoz fordulunk azzal a felhívással: egyesítsük gondolatainkat és erőfeszítéseinket a józan ész, az állampolgári felelősség frontján,„

ae-kn/mh ha
21.44 090681 1193

el

-. -

sk0088 4 230 mtik2028

izraeli támadás - thatcher

London, 1981. június 9. /ap/ - margaret thatcher brit kormányfő kedden a „nemzetközi jog súlyos megsértésének”, nevezte az iraki atomreaktor elleni izraeli bombatámadást. - ez a támadás csak növeli a közel-keleti feszültséget - hangsúlyozta az alsóházban, s kijelentette: nagy-britannia nem hisz abban, hogy az iraki reaktor lehetővé tette volna nukleáris fegyverek előállítását.

to pk

21.45 090681 0437

-.-

sk0089 4 230 mtik2029

lemp-plénum, első nap vége

varsó, 1981. június 9. /mti/ - a beszámoló után a megkezdődött a vita, amelyben tizennyolcan szólaltak fel. kedden este a lemp kb xi. teljes ülését elnapolták a tanácskozás szerdán további vitával folytatja munkáját.

kn/mh ha

21.54 090681 0272

-.-

sk0090 4 800 mtik2030

külpolitikai hireink jegyzéke

49 irak - taszsz /1. rész/
 51 sadli moszkvában - 3. /1. rész/
 53 lemp plénum
 55 a szerkesztőségek figyelmébe!
 57 javítás mtik1050 sz. hirre
 59 bahr-moszkva embargó 18ig /2. /
 61 spanyol munkásbizottságok /2. /
 63 dél-afrika - iskolabojkott
 65 tárgyalások - jeruzsálem
 67 irak - taszsz-nyilatk. /1. rész/

mtik1048-mtik1067-ig

48 hírek indokinából
 50 irak - taszsz /2. /
 52 sadli moszkvában - 3. /2. rész/
 54 javítás mtik1048 sz. hirre
 56 magyar filmszeminárium prágába
 58 bahr-moszkva embargó 18ig/1/
 60 spanyol munkásbizottságok /1/
 62 forlani - p-2
 64 egyiptom-szudán
 66 irán - belpolitika

tel

ankara: török letartóztatások
 stockholm: balti konferencia
 új-delhi: vasúti szerencsételenség
 sk0009 mexikó - usa háttér /1.rész./
 sk0010 mexiko - usa háttér /2.rész./
 sk0011 sadli moszkvában
 sk0012 libanon - négyes bizottság
 sk0013 reagan - portillo
 sk0014 izrael - irak 1.
 sk0015 cheysson - colombo
 sk0016 banglades
 sk0017 szovjet jegyzék - ensz
 sk0018 francia-spanyol
 sk0019 trud - „szolidaritás”
 sk0020 izrael-irak 2. /1.rész./
 sk0021 izrael-irak 2. /2.rész./
 sk0022 izrael-irak - iraki válasz
 sk0023 kanadai kp
 sk0024 szaljut-6 - feoktyisztov
 sk0025 iraki atomreaktor - izrael
 sk0026 irán - belpolitika
 sk0027 szovjet-algériai tárgyalások
 sk0028 salvador
 sk0029 nemzetközi atomenergiái ügynökség
 sk0030 szovjet-amerikai gabonatárgyalások
 sk0031 izraeli agresszió - brit visszhang
 sk0032 ceausescu bécsben
 sk0033 francia-spanyol viszony

m/h/ha

23.06 090681 1363

...
 -.-

sk0091 4 800 mtik2034

külpolitikai hireink tartalomjegyzéke sk0034-sk0072-ig

sk0034 franciaország - izrael /1 rész/
 sk0035 franciaország - izrael /2 rész/ /részben szerk.táj./
 sk0036 nato-belépés - skp
 sk0037 shagarii belgrádban
 sk0038 izrael- irak - bonn /szigoruan szerk.táj./
 sk0039 két rövid hír
 sk0040 magyar-szovjet tudományos tanácskozás
 sk0041 arab bizottság
 sk0042 khaled király londonban /1 rész/
 sk0043 khaled király londonban /2 rész/
 sk0044 hírek indokinából
 sk0045 irak - izrael - taszs /1 rész/
 sk0046 irak - izrael - taszs /2 rész/
 sk0047 szovjet-algériai tárgyalások - 2 /1 rész/

sk0048 szovjet-algériai tárgyalások - 2 /2 rész/
 sk0049 lemp -kb-ülés
 sk0050 javítás /szerk. figy./
 sk0051 magyar filmszeminárium párágában
 sk0052 bahr moszkvában /1 rész/
 sk0053 bahr moszkvában /2 rész/ ...
 sk0054 spanyol munkásbizottságok /1.rész/
 sk0055 spanyol munkásbizottságok /2.rész/ /a szerk.táj./
 sk0056 forlani - p-2
 sk0057 dél-afrika - iskolabojkott
 sk0058 egyiptom - szudán
 sk0059 tárgyalások - jeruzsálem
 sk0060 irán - belpolitika
 sk0061 izraeli támaadás - nemzetközi visszhang
 sk0062 bahr - nyilatkozat
 sk0063 izrael - biztonsági tanács
 sk0064 brezsnyev beszéde - 1
 sk0065 brezsnyev beszéde - 2
 sk0066 jugoszláv alkotmánymódosító vita
 sk0067 kania beszéde - 1
 sk0068 kania beszéde - 2
 sk0069 kania beszéde - 3
 sk0070 magyar-szovjet tudományos tanácskozás /2.rész/
 sk0071 habib - libanon
 sk0072 brezsnyev-beszéd - 3
 ... mh/ ha
 23.15 090681 1579

-. -

sk0092 4 800 mtik2032

külpolitikai híreink tartalomjegyzéke sk0073-sk0092-ig
 sk0073 brezsnyev-beszéd - 4
 sk0074 kania beszéde - 4
 sk0075 rövid hírek: karachi: pakisztán - kivégzés
 London: nagy-britannia - tüntetés
 London: hasfelmetsző
 sk0076 török - szíriai
 sk0077 kania beszéde - 5
 sk0078 brezsnyev-beszéd - 5
 sk0079 brezsnyev-beszéd - 6
 sk0080 irak - taszsz-közlemény /1.rész/
 sk0081 irak - taszsz /2.rész/
 sk0082 habib - szárkisz
 sk0083 bendzsedid sadli beszéde /1.rész/
 sk0084 bendzsedid sadli beszéde /2.rész/
 sk0085 kania beszéde - 6
 sk0086 biztonsági tanács - irak
 sk0087 kania beszéde - 8
 sk0088 lemp -plénum
 sk0089 izraeli támadás
 sk0090 tartalomjegyzék - 1

sk0091 tartalomjegyzék - 2

sk0092 tartalomjegyzék - 3

mh/ha

készült az mti külpolitikai hírszerkesztőségében

főszerkesztő: köves tibor

szerkesztették: kopreda dezső

németh gyula

helta1 andrás

...

23.13

090681 1056

v é g e

...
-.-

1870

Received of the Treasurer of the
Board of Directors of the
City of New York
the sum of \$1000.00
for the year ending
March 31st 1870

Witness my hand and seal
this 1st day of April 1870
at New York

Mayor